

3
14
5
3

Casa
Gab. 3
Est. 14
Tab. 5
N.º 3

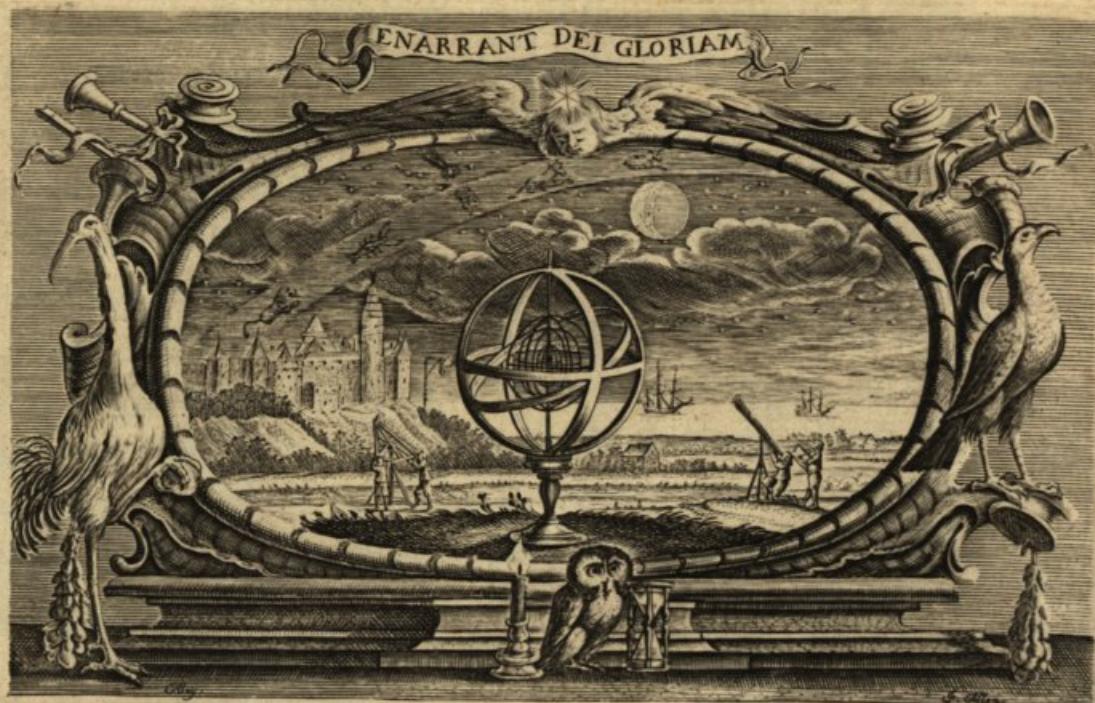
JOHANNIS HEVELII EPISTOLÆ II.

Prior: De Motu Lunæ Libratorio,
in certas Tabulas redacto.

Ad
Perquam Rev. Praclarissimum atq; Doctissimum Virum,
P. JOHANNEM BAPT. RICCIOLUM SOC. JES.
Philosophiæ, Theologiæ, ac Astronomiæ Profes-
sorem Bononiensem Celeberrimum.

Posterior: De utriusquè Luminaris defectu
Anni 1654.

Ad
Generosum & Magnificum Dominum
PETRUM NUCERIUM,
Serenissimæ Reginæ Poloniæ & Sueciæ
Confiliarium & Secretarium &c:

GEDANI,

Anno à nato CHRISTO 1654.

Sumtibus Autoris, typis Andreæ Julii Mollerii.

JOHANNIS HEAVEN

EPISTOLA

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

Proprie: De Motu Thine Lipsiensi
in certis Tempore Regio

GERMANI

anno 9 inde CHRISTO 1494

Sunt quatuor Actus, dicitur Annus VIII Moli.

Perquam Reverendo,

Præclarissimo atq; Doctissimo Viro,

P. JOH. BAPT. RICCIOLI

Soc. Jesu,

Philosophiæ, Theologiæ, ac Astronomiæ

Professori Bononiensi

celeberrimo,

JOHANNES HEVELIUS

S.

Isi à Tui studiosissimis, summà
humanitas benevolentiaq; Tua, satis ab-
undè mihi innotuiset, vererer profectò
gravissimorum studiorum Tuorum tran-
quillitatem hisce tam audacter interpellare
literis. Accedo autem ad Te tanto con-
fidentius, quantò clarius in Tuo incompa-
ribili Almagesto Te alloquendi mihi præbueris ansam; præ-
sertim verò, cùm adhæc nonnulla ad studia nostra communia
pertinentia non minus utilia, quām fortè Tibi grata posideam:
de quibus liberè, more philosophico, Tecum sermones com-
mutare, Tuumq; acerrimum super iis omnibus percipere judi-
cium summoperè exopto. Etenim, cùm neminem Te (ab-
sit tamen omnis adulatioñis suspicio) exercitatiorem peritio-
remq; istarum rerum, de quibus hac vice Tecum agere est ani-
mus, noverim; utiq; nemo etiam Te melius mentem percipiet
meam, resq; ipsas excutiet, perpendetq; exactius. Haud itaq;
secus interpretaberis ea, tum quæ ex flagranti amore, ac ani-
mo maximè erga Te benevolo, tum Astronomicorum stu-
diorum summo ardore profecta sunt: ego vicissim, crede,
Tibi eximum & singulare meum studium, in omni genere
officiorum polliceor.

Equidem multa abstrusissima, in omni scientiarum ar-
tiumq; genere, à laudatissimà Antiquitate feliciter esse detecta,
ac quamplurima involucris tenebrarum adhuc involuta, no-
bis, Posteritatiq; detegenda esse relicta, quis ibit inficias? Id
quod Astronomicum studium solùm, reliqua ut præteream,

A

satis

Habet sem-
per quod agat
etiam Poste-
ritas.

satis superq; testatur. Nam licet incredibili fervore, labore, constantiaq;, ab ipsis statim mundi primordiis sit excutum, nihilo tamen minus omnibus numeris absolutam, nec hucusq; Antecessores nobis reliquerunt Astronomiam; sed quotidie habemus in quâvis illius parte, quod corrigamus, adjiciamus, exornemus. Pariter in Selenographicis, quantum nuperis annis à quibusdam præclarè sit peractum, ac feliciter exantatum, & quantum in iis ulterius peragendum adhuc supersit, penes, præsertim harum rerum peritiores, inter quos Tu, Vir Scientissime, meritò agmen ducis, esto judicium. Inter præcipua autem, quæ circa Lunam perscrutanda occurunt, non postremum (ut me tacente non nescis) obtinet locum Motus Lunæ libratorius; quem ut accurate compertum perspectumq; habeamus, adq; indubitatas leges deducamus Astronomiæ, profectò multùm interest; præsertim ad observationes, reliqua ut taceam quamplurima, Eclipsium Lunæ ritè determinandas: quippe sine quo motu, nec limbus Lunæ, sive ejus centrum, nec ulla phasis ejusq; quantitas justè delineatur.

Autor sedulam dedit operam ut motum istum investigaret.

Idcirco in Selenographiâ nostrâ pro viribus etiam allabovaravimus, variis multisq; observationibus, hunc librationis motum ire demonstratum omnibus: quemadmodum quoque illum, quoad fieri in tantillo temporis spatio ad id concessò potuit, ab anno videlicet 1643, usq; ad 1645 satis diligenter, meo quidem judicio, definivimus. Detecto in primis eo, quomodo illo tempore, quo observationes nostræ administratæ sunt, se se habuerit libratio; quòd Anno videlicet 1644 maxima libratio in Cancro, & minima in Capricorno fuerit animadversa, totaq; revolutio menstruo circiter peracta sit spatio: itemq; in quâ Lunæ parte termini librationis extiterint, eaq; omnia, non nisi ex motu longitudinis, latitudinis, nodorum ac limitum suam ducere originem.

Maxima libratio anno 1644 in Cancro existit.

Quæ quidem pariter in subsequentibus annis hucusque, maximâ & parte se se ita reverà habere omnia, indubitate comperi observationibus; nisi quòd tractu diuturnioris temporis maxima libratio ex Cancro, & minima ex Capricorno exiverit: sicut id pagina 438. Selenogr. haud male suspicatus sum;

Multa præclarâ in Selenographicis peracta.

*Motus Luna
Libratorius
nondum hac-
tenus satis
fuit compre-
tus.*

*Maxima li-
bratio anno
1644 in
Cancro ex-
stitit.*

*Maxima li-
bratio pau-
larum ex
Cancro exi-
vit.*

sum, satisq; clarè memini: me nimirum in eâ planè fuisse opinionem, etiamsi termini libratorii in futurum eodem prorsus in loco observato substiterint, nihilominus tamen motum maximæ & minimæ librationis, non in iisdem omnino signis, Cancro videlicet & Capricorno constanter permanuros.

Id quod etiam statim anno 1646. Selenographiâ nostrâ ferè ad umbilicum perductâ ac editâ luculenter animadverti: maximos scilicet librationis terminos ex Cancro prorsus secundum seriem signorum exiisse, tumq; in Virgine commorari. Hincq; animus nimium quantum mihi exarsit, ad ulteriore pleniorémq; investigationem; sic ut sequentibus annis summâ alacritate omnes corporis mentisq; vires intenderim, quò hunc valdè intricatum motum enuclearem. At diu multumq; is me vexavit, suspensumq; detinuit, ut nihil certi quicquam de eo statuere potuerim: attamen divinâ adspiciente aurâ, indefessè mihi perscrutanti tandem pro voto successit opus, atq; Anno 1648. visus mihi sum periodum illam librationis invenisse: quo scilicet temporis intervallo maxima libratio Lunæ ad idem revertatur signum, & quo fundamento nitatur; de quibus infrâ fusiùs suo loco dicetur. Quâ per vestigatâ, tabulam confestim illius motus, secundum istam hypothesin construxi; & quidem ad integrum hoc currens seculum, eò ut exactius tum per nostras, tum aliorum observationes, quot quot extarent examinare daretur. Quam etiam deinde consentientibus omnium observationibus, omnino accuratam esse (quantum quidem, pro eâ vice, ex peractis observationibus mihi persentis cere datum fuerit) expertus sum.

Non igitur abs re fuisset Astronomiæ, illam hactenus incognitam rem, abjectâ omni morâ, cum animadversionibus quibusdam (attento hoc cum primis, quòd ea omnia, quæ imposterum hac de materiâ animadversurus essem, cum Mathematicis me esse communicaturum quasi stipulatò & sanctè pag. 439. Selenog. pollicitus fuerim) publici facere juris; sed cùm simul alia quædam præsertim cometographica forent suo tempore prælo committenda, lubens id negotii rejicere eosq; non nolui. Verum enim verò viso perfectoq; insigni tuo ope-

Anno 1646
Maxima li-
bratio in Vir-
gine depre-
hensa.

Anno 1648
motus libra-
tionis ab au-
tore recte et
detectus.

Tabula libra-
toria con-
structa.

Quare tabu-
la ab autore
non citius
fuerit edita?

Occasio scri-
bendi.

DE MOTU LUNÆ

re (cujus non nisi, nescio quo sinistro fato, hoc ineunte primum anno copia mihi est facta) maximos mihi additos esse stimulos sensi, ad observationes videlicet Selenographicas, quas ob varias gravissimas, quæ publicas quæ privatas occupationes hactenus planè se posueram, revocandas: accedebat quod Lib. IV. de Lunâ, multa præclara inserta viderem, partim quæ motui huic subvenire, partim quæ nostram Selenographiam concernere videbantur.

Quapropter calamum confessim arripui, in chartam conjiciens, tam quæ circa motum libratorium indagaverim, quam quæ ad usum, constructionemq; tabulæ subsequentis, cum quibusdam aliis necessariis superaddendis, pertinerent. Quò cum primis non nesciat Posteritas, quo usq; hoc in negotio per ventum fuerit, ac quid quantumve ipsis cum tempore corrigendū, augendumq; restet. Sed ad rem ipsam accedamus.

Lunam librari modo occidentem certo temporis spatio, modo ortum, modo Austrum, modo Septentrionem versus, non solum luculenter cap. 8. pag. 238. Selenog. nostræ est demonstratum; sed & plus quam satis à Te lib. IV. cap. 9. Almagesti, cum multis solertissimis Viris Gasendo, Bullialdo, Langreno, Francisco Maria Grimaldo, Nicolao Zucchio, Daniele Bartolo, ac Hieronymo Sirsali est confirmatum. Quâ ratione autem maxima libratio (id est, quando interstitium inter Paludem Mœotidem, Tibi verò mare Crisium Lunæq; Limbum est omnium maximum) vel minima (id est, quando intervallum Paludem inter Maræotidem, Tibi alias dicta macula Grimaldi, Lunæq; limbum) mutetur ac varietur: num videlicet maxima semper in Cancro, & minima in Capricorno permaneat, & qualis quantaq; sit hujus genuinæ variationis periodus? hactenus sanè nondum fuit satis compertum.

Maximam librationem perpetuò in Cancro permanentem nunquam afferavit Autor.

Persuades quidem Tibi lib. IV. cap. 9. (ni fallor) me prorsus in eâ esse opinione, librationem maximam Lunæ esse in Cancro, & minimam in Capricorno (prout anno circiter 1644 reverâ quoq; contigit) ac imposterum etiam annis sequentibus continuè in dictis signis apparituram; sed, ut pace tuâ dicam Vir admodum Reverende, nunquam certè id mens mea fuit.

Lunam librari certum est.

Locuit hic usq; genuina librationis periodus.

fuit. Nam etsi multoties in Selenographiâ dixerim, hoc nostro tempore, sive hisce temporibus maximam librationem extitisse in Cancro, & minimam in Capricorno; nullo tamen modo id intelligi velim, ac si dixerim hoc nostro seculo: uti quidem non nemo, ex tuis dicto capite 9. lib. IV. prolatis, ea interpretari posset; sed solummodo putavi, sic omnino extitisse observationum mearum tempore, utpote ab anno exeunte 1643, usq; ad annum 1645, quo tempore maxima pars phasium nostrarum fuit observata, ac delineata, nihil planè aliter me animadvertisse, quam quod maxima libratio in Cancro, & minima in Capricorno hæserit.

Proinde etiam passim in Selenographiâ, ne quis in ampliorem verba mea arriperet sensum, præcavere sufficienter, capite nimirum 47. pag. 421, ubi de maximâ libratione in Cancro existente sermo mihi erat, his verbis volui: *Id quod tamen cum exceptione asservero, si imposterum quidem Luna terminos librationis in his modo dictis signis, perpetuo conservabit, motumq; suum eo, qui hactenus in proximè elapsis annis est observatus, modo continuabit, nullus autem alias, præsertim cum Nodorum retrocessione (quod tamen do esse minimè impossibile) passa fuerit inæqualitates, de quibus tamen omnibus tractu diuturnioris temporis, per similes continuatas Lunationum observationes fieri poterimus certiores.* Item, uti non nescis, Cap. 54. pag. 438. de eâdem materiâ: *Utrum verò modo illo jam dicto, constanter perpetuoq; maxima & minima libratio in Cancro, & Capricorno perseveret; an tractu diuturnioris temporis Luna adhuc inæqualitates quasdam patiatur, vel utrum secus se res habeat & certò sanè in præsens affirmare nequeo, hoc autem maximè possum, quod hucusq; observationum mearum tempore, nihil aliter deprehenderim, quam quod continuè in illis signis, Cancro scilicet & Capricorno, limites librationis fuerint animadversi.* Quamobrem totus sum in eâ opinione, limbos quidem maxime & minimae librationis, in Lunâ respectu macularum, nunquam variaturos; motum tamen maxime & minimae librationis, sive limites non perpetuo in iisdem signis permansuros; sed cum tempore, secundum Nodorum retrocessionem ex Cancro & Capricorno pendentim exituros. *Quod cum autem in tam brevi temporis spatio, paucorum videlicet annorum (veluti intelligentes rerum cælestium existimatores facile concedent) minimè à nobis deprehendi potuerit; idcirco summè erit necessarium, ut omnes & singuli cælestis fornicis indefessi scrutatores, & maximâ quidem cum diligentia, tum constantia adhibitâ, deinceps etiam attendant, num videlicet ejusmodi librationis motus, per omnia in Lunâ cum progresu temporis, persistat, nec ne; ut & ille continuis multorum annorum observationibus naturæ legibus consentaneis, & indubitatis astringatur. &c: &c:*

Id quod Selenographia satis superq; testatur.

Autor limites in Cancro & Capricorno non observavit Anno 1644.

Ex quibus aliisq; permultis hinc inde in Selenographiâ nostrâ dictis, luculentissimè patet, me quidem anno circ. 1644 limites librationis in Cancro & Capricorno observasse, ac in iisdem signis, eo (quod benè notetur) observationis tempore, statuisse; sed pariter etiam paulò post optimè prævidisse hos limites non perpetuò ibidem permanuros, & ita etiam sectiones quadraturarum Lunæ in utrâq; maximâ libratione existente, per easdem maculas non semper fore transituras; sed variaturas, prout maxima & minima libratio, in alio atq; alio commoraretur signo: itemq; limites & polos, ejusdem motus certis variationibus, sicuti claris verbis id pag. 237. & 244. Selenog. indicavi fore obnoxios. Non opus igitur fuisset impugnare ea, quæ nunquam pro certo affirmavi, nec tantillo in spatio, ut ex supra citatis est manifestum, statuere potui; sed suffecisset demonstrasse ac indicasse, maximam librationem circa Paludem Mæotidem non amplius in Cancro, & minimam non amplius in Capricorno extare, ut quidem anno circiter 1636. à Gassendo, & anno 1644. circ. à Bullialdo & me fuit observatum: Verùm anno 1649, attestante Ingeniosissimo Grimaldo, jam maximam librationem vicissim in Capricorno, & minimam in Cancro deprehensam esse: id quod & ego firmiter attestor, ita reverâ cum libratione hac nostrâ, modo dicto tempore, evenisse.

Maxima librato vicissim Anno 1649 in Capricorno apparuit.

Quanta sit libratus periodus; & quantum temporis intervallū excurrat prius quam maxima libratio ad idem redeat punctū.

Etenim animadverti tandem, cùm ex meis aliquot continuis, tum aliorum, quot-quot videre hactenus contigit, observationibus, limites librationis, sive maximam librationem progressu temporis, variari omnino, atq; ex signo Cancri s.s.s. pedetentim ad reliqua se conferre signa; periodumq; hanc novem circiter annorum absolvi spatio: vel ut accuratiùs loquar, maxima & minima hæc libratio ad idem punctum Zodiaci spatio annorum Ægypt. 8, dierum 311, H̄r. 5, circ. revertitur; & quotidie in consequentia signorum 6 prim., 41 secund. promovetur.

Libratio pro motu longitudinis & latitudinis Lunæ variatur.

Equidem verissimum est, ut in Selenographiâ sæpiùs diximus, motum librationis, sequi motum longitudinis latitudinisq; atq; hunc quidem latitudinis simpliciter, hoc est:

Lunâ

Lunâ habente latitudinem maximam Australem, spatum illud inter utrumque limbum, Zenith versus, Regionem scilicet Hyperboream, Sarmatiæq; partem admodum dilatari; sic ut limbus Lunæ à montibus Sarmaticis, & lacubus hyperbo-reis, sive à maculis (ut Tibi eas placuit nominare) Metonis, Thaletis Endymionis, quām longissimè distet: interstitio ve-rò inferiori, tum temporis, duobus illis Lunæ limbis terminata, circa punctum Nadir, secundūm Plenilunium pag. 364. Selenogr. insertum, vel proximè in hac epistolâ sequens, planè evanescente: sic, ut limbus Lunæ, circa partem inferiorem, Monti sc. Troico, L. Meridionali, M. Haialon & Techisan-dam (sive, quod idem, maculis Schikardi, Zucchii, Kirche-ri ac Sempelii) tum omnium sit vicinissimus. Econtra, Lunâ maximam latitudinem septentrionalem habente, spa-tium Nadir versus, partem scil. Lybiæ & Arabiæ (terram ste-rilitatis & fertilitatis) maximè esse extensam, expertus sum; adeò ut eo tempore limbus Lunæ vicissim à modo dictis ma-culis, Monte scilicet Troico, L. Meridionali, & Techisandam quām maximè elongetur, superiori interstitio interim se se omnino comprimente; ac limbi pars superior, maculis, videli-cet lacubus hyperbo-reis & montibus Sarmaticis, quām posse fieri unquam, sit propinquissima. Atq; hoc modo, pro varia-tionis ratione Lunæ latitudinis, interstitium tum superius, tum inferius perpetuò crescit, ac decrescit.

Paulò autem aliter res se habet cum motu libratorio lon-gitudinis, qui circa oram Lunæ occidentalem & orientalem, prope nimirum Paludem Mœotidem, & Maræotidem depre-henditur. Enimverò non simpliciter is motui Lunæ longi-tudinis; sed motui simul Apogæi Lunaris se accommodat: inde, pro variatione Apogæi, etiam maxima libratio, in plagâ Lunæ occidentali, ad Paludem Mœotidem, & minima, in plagâ orientali, circa Paludem Maræotidem semper mutatur; vel, quod eodem recidit, limbus Lunæ ad maculas illas modò dictas plus plusq; accedit, vel ab istis recedit, simili planè ra-tione, ut in parte Lunæ superiori & inferiori (sicut suprà me-min) ad diversas Lunæ latitudines limbus variatur. Hac ta-

*Maxima &
minima li-*

men

*In Australi-
Latitudine
Regio Hyper-
borea ampli-
atur, in Se-
ptentrionali
coarctatur.*

*Libratiōn-
gitudinū non
solum Lunæ
motus longi-
tud. sed &
Apogæi re-
spendet.*

*bratio sem-
per in punctis
media remo-
tionis acci-
dit.*

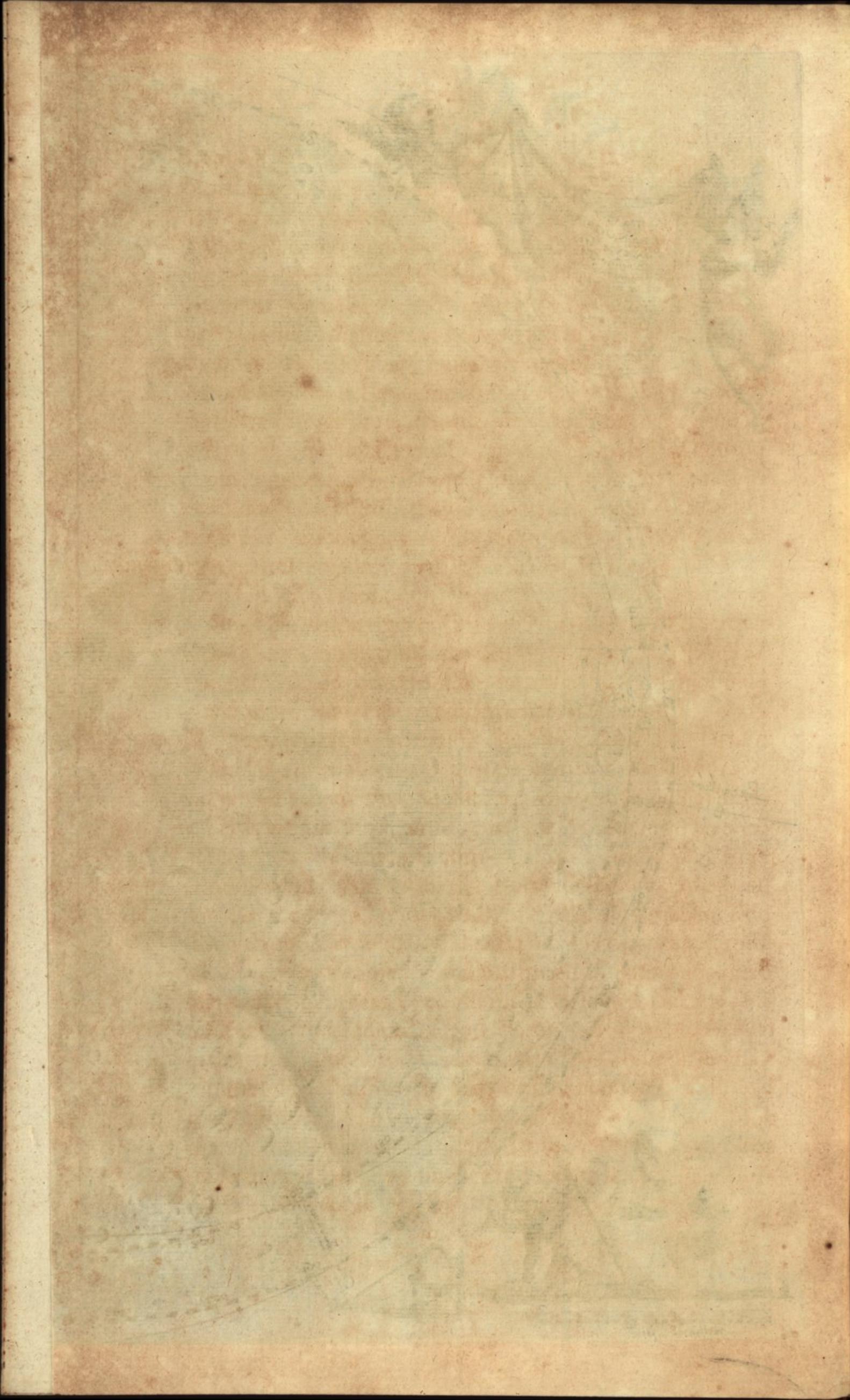
men expressâ lege, versante Lunæ Apogæo in Cancro, maxima libratio in Ariete, & minima vicissim in Librâ existit; Apogæo verò in Leone constituto, maximal libratio in TAURO, & minima in Scorpione animadvertisit, & sic consequenter; eâ videlicet ratione (quò paucis me expediam) dicta maxima & minima libratio, hoc est, quando Paludum Mœotidis, & Maræotidis (sive maculæ Grimaldi, & Maris Crisi) maximus accessus, vel recessus à Lunæ peripheriâ celebratur, in punctis mediæ remotionis Apogæi, & Perigæi perpetuò contingat: quemadmodum id variis, tum meis aliquot annorum observationibus, eâ gratiâ huic epistolæ additis, tum omnibus aliorum, præsertim Vestrorum Bononiensium proclive est demonstrare.

Atq; ita hæc potissima causa est, unde illa intricatissima Lunæ oritur libratio, quæ nos hucusq; adeò valde fatigavit atorsit. Admirabuntur quidem (ut opinor) nonnulli, imo nos irridebunt, quod motum hunc libratorium adeò notissimus, ac facillimus fundamentis gaudentem, haud citius perscrutati fuerimus, inq; certas reduxerimus tabulas? Sed ejusmodi Sciolorum judicia nihil pensi habemus; præsertim cum acutissimus Philosophus Seneca Lib. VII. Natur. Quæst. jam olim id nobis clarè prædixerit, his verbis: *Veniet tempus quo posteri nostri tam aperta nos nescisse mirentur.* Contenti sanè simus, rem istam eosq; indagasse, ac explanasse; reliqua quæ adhuc fortassis superflunt, ipsis relinquamus: *Veniet enim tempus, ut Seneca porrò ibidem scitè, ac rectè loquitur, quo ista, quæ nunc latent, in lucem dies extrahat, & longioris ævi diligentia.* Sed ad propositum redeamus.

*Quonam ex
fundamento
tabula libra-
toria sit con-
structa.*

Dicto igitur ex fundamento, hæc ad præsens seculum, & quidem ad principium cujuscunq; mensis anni currentis extensa, constructa est sequens tabula, & si cuiquam placuerit etiam ad plures annos facillimum est supputare, hoc quidem modo: ad datum annum, ac cujuslibet mensis initium, collige motum Lunæ Apogæi, à quo si 3. subtrahas signa, remanet verus locus in Signis & gradibus &c: in quo, eo tempore, maxima Lunæ libratio longitudinis, ad Paludem scilicet Mœotidem versa.

versatur; sin verò 3. signa addas, provenit locus verus minimæ Lunæ librationis longitudinis ad Paludem Mœotidem, & maximæ ad Pal. Marœotidem. Interim tamen maximæ tantum librationes Paludis Mœotidis (quippe minimæ ex his liquent) in cancellis, prout videre est, ordine, & quidem ad cuiusque mensis initium digestæ sunt. Potuislem itidem hunc motum ad singulos extendere dies; sed nimium excrevisset; ad hæc supervacuum fuisset: quia tantâ præcisione, haud est opus, sufficit, quolibet mense maximam scire Lunæ librationem. Sufficit ad
cuiusq; men-
sis initium
maximam
librationem
scire.

Si quis verò amplius quiddam desideret, utatur parte proportionali, vel, quod præstat, addat ex tabulis perpetuis motum tot dierum & horarum, si opus apogæi lunaris, illi motui libratorio ad certum mensem invento, & habebit præcisè ad diem & horā librationem maximam longitudinis quæsitam.

Uſus autem tabulæ hic est: dato certo anno ac mense, Uſus tabula. verum locum maximæ librationis longitudinis, circa Paludem nempe Mœotidem, invenire. Quo cognito, datoq; Lunæ in Eclipticâ vero loco alicujus diei, quanta sit omnino ejusdem libratio, minoris beneficio tabellæ insertæ, cognoscitur nullo negotio: utrum videlicet sit maxima an minima, quantumq; simul à maximo & minimo librationis recesserit termino?

Priusquam autem doceamus, quomodo genuina libratio omni tempori competens, ex hisce fit excerpta tabulis, necesse est, ut in antecesum habeamus in promptu figuram phasium generalem, circa cuius centrum tam motus longitudinis quam latitudinis libratorius sit delineatus. In Selenographiâ quidem nostrâ, pag. 262. & 410. tales exhibuimus iconismos, qui circa centrum reticulum aliquod descriptum possident, cuius beneficio centrum Lunæ libratorium moveri debat; sed scire oportet, cum libratio Lunæ maxima, ut jam saepius indicatum, non amplius, ut eo tempore, in Cancro, & minima libratio, in Capricorno existat: idcirco etiam reticulum istud omni non sufficit tempori; verum tum solummodo, quando libratio maxima, (sicut anno 1644. factum) in Cancro commoratur, habente Lunâ simillatitudinem maximam Australem: quod autem non nisi anno exeunte iterum 1661. Dereticulo
illo in Sele-
nographiâ
exhibito.

Quando ma-
xima libra-
tio vicissim
Cancrum oc-
cupabit.

B & in-

& ineunte 1662. prout pag. 417. Selenog. innuimus; item An. 1679. & 1697. sic planè evenire videbimus.

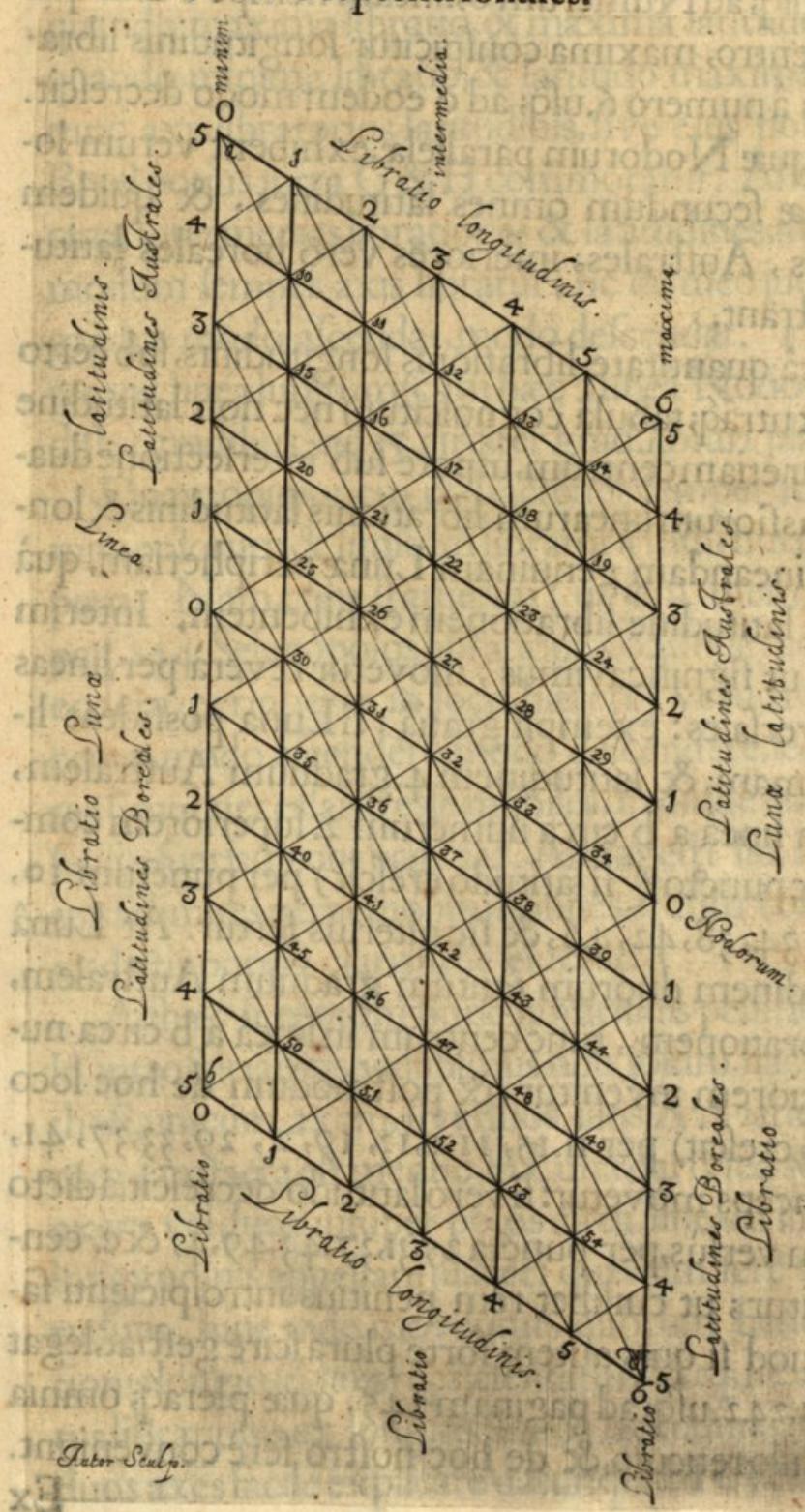
Quā ratione omnīū optime libratio delineari posse.

Quare maximoperè fuit opus, alium ex cogitare modum, cuius ope libratio tum longitudinis, tum latitudinis, hisce temporibus respondens, ritè describeretur. Imaginaris tibi quidem pag. 214. lib. IV. Almagesti per circulum circa centrum ductum optimè id fieri posse; sed re benè perspensā, prorsus impossibile animadvertis. Hincq; iterum ad reticulum nostrum redire necessariò oportuit; quanquam paulò aliter id delineavimus eoq; redegimus, quantum hucusq; ex datis observationibus assequi potuimus, ut nostrâ quidem opinione hujus nostri seculi librationibus (ut brevi fusiùs illud ibimus declaratum) accurate inservire poterit: eâ tamen expressâ lege, si nulla aliqua nova cum tempore emergat anomalia, quæ prosthaphæresin aliquam certam sibi exposcat.

De quatuor limbis Tabula Selenographicæ.

In tabulâ itaq; hac Selenographicâ phasium generali 4. maximarum variationum limbos, quæ unquam accidere nostro iudicio possunt, descriptissimus; intra quos omnes reliquæ librationis variationes tam longitudinis, quam latitudinis continentur. Primus, faciem Lunæ refert in maximâ libratione (ad Paludem scilicet Mœotidem) & limite Austrino: secundus, in minimâ libratione & limite Boreo: tertius in maximâ libratione, ac latitudine Boreali maximâ: quartus, in minimâ libratione, & latitudine maximâ Australi. Per centrum autem intermediū, tres lineæ item ductæ sunt: A A lineam Nodorum, seu Eclipticam appellare placuit: cùm centrum in eo, Lunâ videlicet existente circa Nodos, sive in Eclipticâ, semper moveatur. Linea BB, longitudinis librationis nominari potest: at linea CC, limitum, sive latitudinis meritò dicitur; quippe in eâ latitudines exhibentur. Spatium istud ad Paludem Mœotidem quatuor illis maximis circulis interiacens (maxima libratio longitudinis à me dictum) in sex divisi particulas æquales; intersectio duorum interiorum circulorum minimam indigit librationem; circa numerum 1. libratio longitudinis jam crescit, ac circa 2. 3. & sequentes numeros magis magisq; sic ut circa numerum 6. ubi extiores duo circuli se intersectant, semper maxima celebretur libratio: pari ratione cum reticulo sequenti in

ti in quo Lunæ movetur centrum, est comparatum, ut mox clarius dicetur. Superius vero interstitium, in linea limitum, in 10. partes item æquales divisum vides. Nam cum Luna modò quinque circiter gradus Austrum, modò 5. circiter gradus Septentrionem versus, exspatietur, necesse etiam fuit, illud in tot distribuere partes; punctum mediū, refert limbum Lunâ versante circa Nodos, vel in Eclipticâ, nullam prorsus habent latitudinem: quinque superiores monstrant latitudines Australes; inferiores vero latitudines septentrionales.

Secundum has, cum longitudinis, tum latitudinis divisiones reticulum istud circa centrum, vel in quo Lunæ movetur centrum, non quidem reapse per se; sed ratione peripheriarum omni tempore describendarum, est delineatum. Et cum priore illo reticulo p. 242. Selenogr. in eo ferè convenit, quod motus centri pariter per lineas absolvatur transversales; alias certe mixtus ille motus ex latitudine

Differentia
veteris &
novi reticuli.

B2 ne

ne & longitudine nunquam describeretur : vicissim in hoc differt eum priore, quod in utroq; latere non signa Zodiaci, sed latitudinis gradus referat; in fronte verò, & calce quantitatem librationis longitudinis in 6. partes divitā exhibeat, sicut in præcedente majori reticulo distinctius clariusq; appareat. In cuius linea a b sinistram versūs, quando centrum versatur, Luna minimam circa Paludem Mœotidem possidet librationem longitudinis; in lineis autem reliquis parallelis 1, 2, 3, 4, 5, libratio eadē proportione crescit, usq; ad Numerum 6, lineam nempe c d, in quā Lunæ versante centro, maxima conspicitur longitudinis libratio: deinde rursus à numero 6. usq; ad o eodem modo decrescit. Lineæ verò reliquæ Nodorum parallelæ, exhibent verum locum centri Lunæ secundūm omnes latitudines, & quidem quinq; superiores, Australes; inferiores verò boreales latitudes commonstrant.

*Descriptio
ovireticuli.*

Atq; ita datâ quantitate librationis longitudinis, sub certo numero (quæ ex utrāq; tabulâ cognoscitur) nec non latitudine verâ Lunæ, datur etiam centrum, utpote sub intersectione duarum istarum crassiorum linearum librationis latitudinis & longitudinis, ad delineandam genuinam Lunæ peripheriam, quā longitudine quā latitudine librationem exhibentem. Interim centrum Lunæ, ut significavimus, movetur reverà per lineas tenuiores transversales: exempli gratiâ: si Luna posideat librationem minimam, & latitudinem 4. graduum Australem, tunc centrum in linea a b circa numerum 3. superiorem commoratur; ab hoc punto (si latitudo crescit) per punctum 10, 2, 12, 18, 24, 1, 34, 38, 42, 46, & sic ulterius fertur. At Lunâ obtinente latitudinem duorum tantùm graduum Australem, & minimam librationem, tunc centrum in linea a b circa numerum 2. superiorem invenitur, & postmodum de hoc loco (si item latitudo crescit) per n. 15, 11, e. 13, 19, 2, 29, 33, 37, 41, 45, 4, & sic deinceps movetur: si verò latitudo decrescit, à dicto num. 2, deorsum versūs, per puncta 25, 31, 37, 43, 49, 4, &c. centrum Lunæ agitur; ut cuilibet rem penitus introsipienti facile patebit; Quod si quis autem forte plura scire gestiat, legat si lubet pag. 241. 242. usq; ad paginam 245, quæ pleraq; omnia ibidem dicta de illo reticulo, & de hoc nostro ferè conveniunt.

*Mediantere-
ticulo quo-
modo limbis
Luna descri-
bendus.*

Ex

Ex quo motu centri Lunaris necessariò sequitur, & polos limitesq; libratorios continuè moveri, & nunquam eodem in loco subsistere posse : hac quidem ratione, quando maxima libratio ad Mœotidem, cum maximâ simul latitudine Australi; item minima libratio ibidem, cum maximâ latitudine borealida-
 tur, tunc axis scilicet latitudinis, vel ejus polus occiduus circa A (in figurâ scilicet Selenographicâ antecedente) seu accura-
 tius loquendo intra F E, ratione diversæ latitudinis borealis, &
 Australis versatur. Quando verò contrarium accidit, nempe
 quando maxima libratio, & maxima latitudo borealis; rursus
 quando minima libratio, & latitudo maxima Australis existit,
 tunc axis libratorius latitudinis, sive ejus polus occiduus circa B, vel potius intra G & H commoratur. Alio autem tempore,
 circa intermedias librationes & latitudines, intra B & A prope-
 modum semper axis libratur; sic ut, meo iudicio, ad 35. circiter
 gradus modò ascendat, modò descendat. Pari ratione & limi-
 tes, vel linea limitum (cùm hæc à linea Nodorum perpetuò 90.
 distet gradibus) ad 35. circiter grad. librari planè necesse est.

Quam opinionem & hactenus semper fovi, quanquam ter-
 minipolorum & limitum libratorii mihi hucusq; fuerint incom-
 perti. Nam, cùm statuerim (ut jam memineram præsertim
 pag. 244. Selen.) polos librationis continuè moveri, & nunquam
 eodem peripheriæ in loco hærere; verùm ratione librationis
 centri, modò ascendere, modò descendere, sequitur etiam limi-
 tes simul necessariò esse mobiles. Proinde sanè miror unde per-
 suasus fueris (prout pag. 212. Almagesti lib. IV. legitur) me sta-
 tuisse limites perpetuò immobiles : cùm contrarium omnino
 ex dictis potius clarissimè eluceat.

Adhæc si motum hunc librationis penitiùs attentiusq; pau-
 lò introspiciamus, videbimus non solùm, hac scilicet datâ hypo-
 thesi, unicum axem, sive duos illos A A latitudinis polos, quo-
 rum jam facta est mentio, in Lunâ dari; sed reverà adhuc alium
 axem, vel duos insuper polos circa linéam limitum, quos polos
 longitudinis appellare placet: qui item ferè tali ratione, ut lati-
 tudinis, hinc inde moventur, quorum beneficio motus libra-
 tionis longitudinis repræsentatur. Atq; sic duplex noster mo-
 tus librationis ex longitudine & latitudine mixtus, non nisi per
 duos axes facilè explicare datur: quid Tuverò hac de re sentias,
 suo tempore haud gravatim expones.

Ta-

Poli limi-
 tesq; libra-
 tionu mo-
 ventur.

Quâ ratione
 Poli libren-
 tur?

Poli & li-
 mites nove-
 ri auctor sem-
 per statuit.

Duplex mo-
 tus librato-
 rius etiam
 duplēm re-
 quirit axem.

14 Tabula nova motus Lunæ Libratorij maximum librationis terminum circa Pal. sc.
ANNI Mæotidem Occidentem versus, quovis anno & mense currente hujus seculi exhibens.

CHRISTI Curr.	Januarius.		Februarius.		Martius.		Aprilis.		Majus.		Junius.	
	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S
1600	8	53	�	12	20	�	15	36	�	19	1	�
1601	19	39	Ω	23	6	Ω	26	22	Ω	29	47	Ω
1602	0	19	�	3	46	�	7	2	�	10	27	�
1603	10	59	m	14	26	m	17	42	m	21	7	m
1604	21	39	x	25	6	x	28	22	x	1	47	5
1605	2	26	mm	5	53	mm	9	9	mm	12	34	mm
1606	13	5	X	16	32	X	19	48	X	23	13	X
1607	23	45	V	27	32	V	0	28	V	3	53	V
1608	4	25	II	7	52	II	11	8	II	14	33	II
1609	15	12	�	18	39	�	21	53	�	25	20	�
1610	25	52	Ω	29	19	Ω	2	35	Ω	6	0	Ω
1611	6	31	�	9	58	�	13	14	�	16	39	�
1612	17	11	m	20	38	m	23	54	m	27	19	m
1613	27	58	x	1	25	5	4	39	5	8	6	x
1614	8	38	mm	12	5	mm	15	21	mm	18	46	mm
1615	19	18	X	22	45	X	26	1	X	29	26	X
1616	29	58	V	3	25	V	6	41	V	10	6	V
1617	10	44	II	14	11	II	17	25	II	20	52	II
1618	21	24	�	24	51	�	28	7	�	1	32	Ω
1619	2	4	Ω	5	31	Ω	8	47	Ω	12	15	Ω
1620	12	44	�	16	11	�	19	27	�	22	52	�
1621	23	30	m	26	57	m	0	11	x	3	38	x
1622	4	10	5	7	37	5	10	55	5	14	18	5
1623	14	50	mm	18	17	mm	21	33	mm	24	58	mm
1624	25	30	X	23	57	X	2	13	V	5	38	V
1625	6	16	V	9	43	V	12	57	V	16	24	V
1626	16	56	II	20	23	II	23	39	II	27	4	II
1627	27	36	�	1	3	Ω	4	19	Ω	7	44	Ω
1628	8	16	Ω	11	43	Ω	14	59	Ω	18	24	Ω
1629	19	3	�	22	30	�	25	44	�	29	11	�
1630	29	42	m	3	9	x	6	25	x	9	50	x
1631	10	22	5	13	49	5	17	5	5	20	30	5
1632	21	2	mm	24	29	mm	27	45	mm	1	10	X
1633	1	49	V	5	16	V	8	30	V	11	57	V
1634	12	29	V	15	56	V	19	32	V	22	37	V
1635	23	8	II	26	35	II	29	51	II	3	16	II
1636	3	48	Ω	7	15	Ω	10	31	Ω	13	56	Ω
1637	14	35	Ω	18	2	Ω	21	16	Ω	24	43	Ω
1638	25	15	�	28	42	�	3	58	m	5	23	m
1639	5	55	x	9	22	x	12	38	x	16	3	x
1640	16	35	5	20	2	5	23	18	5	26	43	5
1641	27	21	mm	0	48	X	4	2	X	7	29	X
1642	8	1	V	11	28	V	14	44	V	18	9	V
1643	18	41	V	22	8	V	25	24	V	28	49	V
1644	29	21	II	2	48	�	6	4	II	9	29	II
1645	10	7	Ω	13	34	Ω	16	48	Ω	20	15	Ω
1646	20	47	Ω	24	14	Ω	27	30	Ω	0	55	Ω
1647	1	27	m	4	54	m	8	10	m	11	35	m
1648	12	7	x	15	34	x	18	50	x	22	15	x
1649	22	53	5	26	20	5	29	34	5	3	11	5
1650	3	33	X	7	0	X	19	16	X	13	41	X

Tabula nova motus Lunæ Libratorii maximum librationis terminum circa Pal. sc. 15

ANNI // Mœtidem Occidentem versus, quovis anno & mense currente hujus seculi exhibens.

CHRISTI	Julius.			Augustus.			September.			October.			November.			December.		
	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S
1600	29	10	�	2	37	Ω	6	4	Ω	9	25	Ω	12	52	Ω	16	12	Ω
1601	9	56	เมษ	13	23	เมษ	16	50	เมษ	20	11	เมษ	23	38	เมษ	26	58	เมษ
1602	20	36	≒	24	3	≒	27	30	≒	o	51	เมษ	4	18	เมษ	7	39	เมษ
1603	1	16	✗	4	43	✗	8	10	✗	11	31	✗	14	58	✗	18	18	✗
1604	11	56	พฤษ	15	23	พฤษ	18	50	พฤษ	22	12	พฤษ	25	38	พฤษ	28	58	พฤษ
1605	22	43	≣	26	10	≣	29	37	≣	2	58	X	6	25	X	9	45	X
1606	3	22	V	6	49	V	10	16	V	13	37	V	17	4	V	20	24	V
1607	14	2	♀	17	29	♀	20	56	♀	24	17	♀	27	44	♀	1	4	♀
1608	24	42	Π	28	9	Π	1	36	Φ	4	57	Φ	8	24	Φ	11	44	Φ
1609	5	32	Ω	8	56	Ω	12	23	Ω	15	44	Ω	19	11	Ω	22	31	Ω
1610	16	9	เมษ	19	36	เมษ	23	3	เมษ	26	24	เมษ	29	51	เมษ	3	11	≒
1611	26	48	≒	o	15	เมษ	3	42	เมษ	7	3	เมษ	10	30	เมษ	13	50	เมษ
1612	7	28	✗	10	55	✗	14	22	✗	17	43	✗	21	10	✗	24	30	✗
1613	18	15	พฤษ	23	42	ජ	25	9	ජ	28	30	ජ	1	57	≣	5	17	≣
1614	28	55	≣	2	22	X	5	49	X	9	10	X	12	37	X	15	57	X
1615	9	35	V	13	2	V	16	29	V	19	50	V	23	17	V	26	37	V
1616	20	15	♀	23	42	♀	27	9	♀	o	30	Π	3	57	Π	7	17	Π
1617	1	1	Φ	4	28	Φ	7	55	Φ	11	16	Φ	14	43	Φ	18	3	Φ
1618	11	41	Ω	15	8	Ω	18	35	Ω	21	56	Ω	25	23	Ω	28	43	Ω
1619	22	21	เมษ	25	48	เมษ	29	15	เมษ	2	36	≒	6	3	≒	9	23	≒
1620	3	1	เมษ	6	28	เมษ	9	55	เมษ	13	16	เมษ	16	43	เมษ	20	3	เมษ
1621	13	47	✗	17	14	✗	20	41	✗	24	2	✗	27	29	✗	o	49	

16 Tabula nova motus Lunæ Libratorii maximum librationis terminum circa Pal. sc.
ANNI || Mæotidem Occidentem versus, quovis anno & mense currente hujus seculi exhibens.

CHRISTI Curr.	Januarius.			Februarius.			Martius.			Aprilis.			Majus.			Junius.		
	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S	o	/	S
1651	14	13	V	17	40	V	20	56	V	24	21	V	27	42	V	1	9	V
1652	24	53	V	28	20	V	1	36	II	5	1	II	8	22	II	11	49	II
1653	5	40	II	9	7	II	12	21	II	15	48	II	19	9	II	22	36	II
1654	16	19	II	19	46	II	23	2	II	26	27	II	29	48	II	3	15	II
1655	26	59	m	0	26	m	3	42	m	7	7	m	10	28	m	13	55	m
1656	7	39	m	11	6	m	14	22	m	17	47	m	21	8	m	24	35	m
1657	18	26	x	21	55	x	25	7	x	28	34	x	1	55	x	5	22	x
1658	29	6	x	2	33	x	5	49	x	9	14	x	12	35	x	16	2	x
1659	9	46	X	13	13	X	16	29	X	19	54	X	23	15	X	26	42	X
1660	20	25	V	23	52	V	27	8	V	0	33	V	3	54	V	7	21	V
1661	1	12	II	4	39	II	7	53	II	11	20	II	14	41	II	18	8	II
1662	11	52	II	15	19	II	18	35	II	22	0	II	25	21	II	28	48	II
1663	22	32	II	25	59	II	29	75	II	2	40	m	6	1	m	9	28	m
1664	3	12	m	6	39	m	9	55	m	13	20	m	16	41	m	20	8	m
1665	13	58	m	17	25	m	20	41	m	24	6	m	27	27	m	0	54	x
1666	24	38	x	28	5	x	1	21	x	4	46	x	8	7	x	11	34	x
1667	5	19	x	8	46	x	12	2	x	15	27	x	18	48	x	22	15	x
1668	15	58	X	19	25	X	22	41	X	26	6	X	29	27	X	2	54	V
1669	26	44	V	0	11	V	3	27	V	6	52	V	10	13	V	13	40	V
1670	7	24	II	10	51	II	14	7	II	17	32	II	20	53	II	24	20	II
1671	18	4	II	21	31	II	24	47	II	28	12	II	1	33	II	5	0	II
1672	28	44	II	2	11	m	5	27	m	8	52	m	12	13	m	15	40	m
1673	9	30	m	12	57	m	16	11	m	19	38	m	22	59	m	26	26	m
1674	20	10	m	23	37	m	26	53	m	0	18	x	3	39	x	7	6	x
1675	0	50	x	4	7	x	7	33	x	10	58	x	14	19	x	17	46	x
1676	11	30	x	14	57	x	18	13	x	21	38	x	24	59	x	28	26	x
1677	22	17	X	25	44	X	28	58	X	2	25	V	5	46	V	9	13	V
1678	2	56	V	6	23	V	9	39	V	13	4	V	16	25	V	19	52	V
1679	13	36	II	17	3	II	20	19	II	23	44	II	27	5	II	0	32	II
1680	24	16	II	27	43	II	0	59	II	4	24	II	7	45	II	11	12	II
1681	5	3	m	8	30	m	11	44	m	15	11	m	18	32	m	21	59	m
1682	15	43	m	19	10	m	22	26	m	25	51	m	29	12	m	2	39	m
1683	26	23	m	29	50	m	3	6	x	6	31	x	9	52	x	13	19	x
1684	7	2	x	10	29	x	13	45	x	17	10	x	20	31	x	23	58	x
1685	17	49	x	21	16	x	24	30	x	27	57	x	1	18	X	4	45	X
1686	28	29	X	1	56	V	5	12	V	8	37	V	11	58	V	15	25	V
1687	9	9	V	12	36	V	15	52	V	19	17	V	22	38	V	26	5	V
1688	19	49	II	23	16	II	26	32	II	29	57	II	3	18	II	6	45	II
1689	0	35	II	4	2	II	7	18	II	10	43	II	14	4	II	17	31	II
1690	11	15	m	14	42	m	17	58	m	21	23	m	24	44	m	28	11	m
1691	21	55	m	25	22	m	28	38	m	2	3	m	5	24	m	8	51	m
1692	2	35	x	6	2	x	9	18	x	12	43	x	16	4	x	19	31	x
1693	13	21	x	16	48	x	20	2	x	23	29	x	26	50	x	0	17	x
1694	24	1	x	27	28	x	0	44	X	4	9	X	7	30	X	10	57	X
1695	4	41	V	8	8	V	11	24	V	14	49	V	18	10	V	21	37	V
1696	15	21	V	18	48	V	22	4	V	25	29	V	28	50	V	2	17	V
1697	26	7	II	29	34	II	2	48	II	6	15	II	9	36	II	13	3	II
1698	6	47	II	10	14	II	17	30	II	16	55	II	20	16	II	23	43	II
1699	17	27	m	20	54	m	24	10	m	27	35	m	0	56	m	4	23	m
1700	28	7	x	1	34	m	4	50	m	8	15	m	11	36	m	15	3	m

Tabula nova motus Lunæ Libratorii maximum librationis terminum circa Pal. sc. 17
 ANNI || Mœtidem Occidentem versus, quovis anno & mense currente hujus seculi exhibens.

CHRIST Curr.	Julius.	Augustus.	Seprember.	October.	November.	December.
	o / S	o / S	o / S	o / S	o / S	o / S
1651	4 30 ♀	7 57 ♀	11 24 ♀	14 45 ♀	18 12 ♀	21 32 ♀
1652	15 10 II	18 37 II	22 4 II	25 25 II	28 52 II	2 12 II
1653	25 57 ☽	29 24 ☽	2 51 ☽	6 12 ☽	9 39 ☽	12 59 ☽
1654	6 36 ☾	10 3 ☾	13 30 ☾	16 51 ☾	20 18 ☾	23 38 ☾
1655	17 16 ☽	20 43 ☽	24 10 ☽	27 31 ☽	30 58 ☽	4 18 ☽
1656	27 56 m	1 23 x	4 50 x	8 11 x	11 38 x	14 58 x
1657	8 43 ♂	12 10 ♂	15 37 ♂	18 58 ♂	22 25 ♂	25 45 ♂
1658	19 23 ☽	22 50 ☽	26 17 ☽	29 38 ☽	3 5 X	6 25 X
1659	0 3 V	3 30 V	6 57 V	10 18 V	13 45 V	17 5 V
1660	10 42 ♀	14 9 ♀	17 36 ♀	20 57 ♀	24 24 ♀	27 44 ♀
1661	21 29 II	24 56 II	28 23 II	1 44 ☽	5 11 ☽	8 31 ☽
1662	2 9 ☽	5 36 ☽	9 3 ☽	12 24 ☽	15 51 ☽	19 11 ☽
1663	12 49 ☾	16 16 ☾	19 43 ☾	23 4 ☾	26 31 ☾	29 51 ☾
1664	23 29 ☽	26 56 ☽	0 23 m	3 44 m	7 11 m	10 31 m
1665	4 15 x	7 42 x	11 9 x	14 30 x	17 57 x	21 17 x
1666	14 55 ♂	18 22 ♂	21 49 ♂	25 10 ♂	28 37 ♂	1 57 ☽
1667	25 36 ☽	29 3 ☽	2 30 X	5 51 X	9 18 X	12 38 X
1668	6 15 V	9 42 V	13 9 V	16 30 V	19 57 V	23 17 V
1669	17 1 ♀	20 28 ♀	23 55 ♀	27 16 ♀	0 43 II	4 3 II
1670	27 41 II	1 8 ☽	4 35 ☽	7 56 ☽	11 23 ☽	14 47 ☽
1671	8 21 ☽	11 48 ☽	15 15 ☽	18 36 ☽	22 3 ☽	25 23 ☽
1672	19 1 ☾	22 28 ☾	25 55 ☾	29 16 ☾	2 43 ☽	6 3 ☽
1673	29 47 ☽	3 14 m	6 41 m	10 2 m	13 29 m	16 49 m
1674	10 27 x	13 54 x	17 21 x	20 42 x	24 9 x	27 29 x
1675	21 7 ♂	24 34 ♂	28 1 ♂	1 22 ☽	4 49 ☽	8 9 ☽
1676	1 47 X	5 14 X	8 41 X	12 2 X	15 29 X	18 49 X
1677	12 34 V	16 1 V	19 28 V	22 49 V	26 16 V	29 36 V
1678	23 13 ♀	26 40 ♀	0 7 II	3 28 II	6 55 II	10 15 II
1679	3 53 ☽	7 20 ☽	10 47 ☽	14 8 ☽	17 35 ☽	20 55 ☽
1680	14 33 ☽	18 0 ☽	21 27 ☽	24 48 ☽	28 15 ☽	1 35 ☽
1681	25 20 ☾	28 47 ☾	2 14 ☽	5 35 ☽	9 2 ☽	12 22 ☽
1682	6 0 m	9 27 m	12 54 m	16 15 m	19 42 m	23 2 m
1683	16 40 x	20 7 x	23 34 x	26 55 x	0 22 ♂	3 42 ♂
1684	27 19 ♂	0 46 ☽	4 13 ☽	7 34 ☽	11 1 ☽	14 21 X
1685	8 6 X	11 33 X	15 0 X	18 21 X	21 48 X	25 8 X
1686	18 46 V	22 13 V	25 40 V	29 F V	2 28 R V	5 48 R
1687	29 26 ♀	2 53 II	6 20 II	9 41 II	13 8 II	16 28 II
1688	10 6 ☽	13 33 ☽	17 0 ☽	20 21 ☽	23 48 ☽	27 8 ☽
1689	20 52 ☽	24 19 ☽	27 46 ☽	1 7 m	4 34 m	7 54 m
1690	1 32 ☽	4 59 ☽	8 26 ☽	11 47 ☽	15 14 ☽	18 34 ☽
1691	12 12 m	15 39 m	19 6 m	22 27 m	25 54 m	29 14 m
1692	22 52 x	26 19 x	29 46 x	3 7 ♂	6 34 ♂	9 54 ♂
1693	3 38 ☽	7 5 ☽	10 32 ☽	13 53 ☽	17 20 ☽	20 40 ☽
1694	14 18 X	17 45 X	21 12 X	24 33 X	28 0 X	1 20 V
1695	24 58 V	28 25 V	1 52 ♀	5 33 ♀	8 40 R	12 0 R
1696	5 38 II	9 5 II	12 32 II	15 53 II	19 20 II	22 40 II
1697	16 24 ☽	19 51 ☽	23 38 ☽	26 39 ☽	0 6 ☽	3 26 ☽
1698	27 4 ☽	0 31 m	3 58 m	7 19 m	10 46 m	14 6 m
1699	7 44 ☽	11 11 ☽	14 38 ☽	17 59 ☽	21 26 ☽	24 46 ☽
1700	18 24 m	21 31 m	25 18 m	28 39 m	2 6 x	5 26 x

C

18 TABULA Motus LIBRATORII.

Datâ maximâ P. Mœotidis Libratione, ex tabulâ antecedente, cum Lunæ loco, invenire librationem ejus competentem.

Exhibitâ igitur figurâ phasium generali cum quatuor suis maximarum variationum limbis, seu finibus, in eâq; determinato certis particulis, sive punctis distincto, tam longitudinis in ejusdem linea, quam latitudinis in linea limitum, librationum interstitio; non solùm maximo & minimo, sed & quovis, quam longitude, quam latitudine intermedio: præser-tim verò novo, motuiq; bene respondente, circa medium di-sci descripto reticulo, in quo, ratione peripheriarum, centrum movetur Lunæ, nec non cuius beneficio ad datum quodvis tempus limbis Lunæ accuratè, ac justè delineatur; sequitur, ut usum nunc quoq; duarum nostrarum tabellarum ostenda-mus, & quomodo omnibus temporibus competens, ex iis ex-cep-ta sit libratio: id quod sanè uno, aut altero perquam facile fieri potest exemplo.

Quæratur autem ad Annum currentem 1652. diemq; 17. Septembr. tempore nimirum deliquii Lunaris, (quod hic Gedani tum temporis ex parte feliciter observare mihi obtigit, ac sic simul hac occasione datâ: cùm illud comprimis non-dum typis vulgaverim, Tibitalium observationum curiosissimo communicare lubens volui) locus maximæ librationis ad Palud. scilicet Mœotidem; tum etiam quanta sit ejusdem diei libratio: quò limbis Lunæ ad eandem Eclipsin depin-gendam ritè describi possit. In margine itaq; sinistro tabulæ nostræ motus Lunæ libratorii, quære annum datum curren-tē; in fronte verò mensem: sicq; invenies in columnâ respon-dente maximam in 22.gr. 4.min. Geminorum versari libratio-nem.

Quâ benè perspectâ ingredere sequentem minorem, & quidem sub titulo maximæ librationis ejusdem Pal. Mœo-tidis, investigans in margine pariter sinistro, illud ipsum Gemi-norum signum: postmodum, sub eâdem linea, dextram ver-sus progrediendo, signum in quo Luna tum temporis versatur (id quod, nisi aliunde, aut per ipsum calculum, aut ex Ephemeridibus, facile constat) nota diligenter; quo facto, titulus in fronte & calce statim indicabit, utrum libratio sit crescens, an decrescens, maximane, intermedia, an minima? itemq; sub re-spondente columnellâ (in qua signum Geminorum, quod

Eclipsis Luna
Ann. 1652.
Gedani ob-
servata.

Quomodo ex
tabulâ ma-
xima li-
bra-
tio sit excep-
tanda.

Uis tabula
minoris.

Lunatum occupat, reperitur) quanta sit digressio Pal. Mœotidis à minimo, seu maximo librationis longitudinis termino, in numeris majoribus, expressa: qui numeri, illis in schemate Lunari circa Paludem Mœotidem omnino respondent. Exempli gratia: Signum Geminorum, in quo maxima hac vice reperta est libratio, in minori tabellâ, sub titulo maximæ librationis Pal. Mœotidis planè in fine; pisces autem (quippe Luna in 24. circiter gradu Piscium, tempore Eclipseos subsistebat) dextram versùs in eâdem lineâ sub columnellâ numeri 3. inveniuntur: Constat ergo, tam ex numero apposito, quam titulo dictæ tabellæ, librationem illo tempore fuisse intermedium crescentem, sive mediæ remotionis, ab utroq; limbo maximæ, & minimæ librationis.

*Quomodo se-
cundum lon-
gitudinis &
latitudinis
librationem
limbus de-
scribatur.*

Deinde his inventis, nec non latitudine datâ, utpote prope Nodum, debito radio circino comprehenso, in figurâ phasium quâdam generali limbis Lunæ delineatur; ita tamen crus immobile circini figas (si reticuli rationem habere nolueris) ut crus mobile circa Paludem Mœotidem, punctum itidem 3. inventi scilicet numeri, & in lineâ limitum, in regione nimirum hyperboreâ punctum intermedium o (cùm Luna nullam penè possederit tum temporis latitudinem) planè simul intersecet: sicq; uti in schemate Eclipseos sequente factum vides, Lunæ limbum, ad datum certum tempus, Lunæq; locum debitè omnino determinabis. Vel, quod præstat, mediantereticulo circa medium Lunæ delineato: cùm multò facilius citiusq; res expediatur: si nimirum secundum librationem & latitudinem datam, pedem circini, in debitâ linearum intersezione, sicuti in hoc exemplo circa numerum 32. si majus reticulū supponas pag. 11. exhibitum, nempe ubi linea 3. 3. latitudinis, & linea Nodorum sese intersecant, rectè constituas, ac sic limbum depingas.

*Modus lim-
bos descri-
bendi. alio
declaratur
exemplo.*

Similis item, uti facile colligitur, est operatio, etiam si libratio sub alio quodâ numero minoris tabellæ reperiatur, simulq; latitudo prorsus sit diversa; nisi quod attendas diligentissime, quò limbus per debita puncta longitudinis latitudinisq; justè ducatur. Exempli gratia: Esto describendus limbus Plenij

lunii

lunii quod incidit anno sequente 1655, die 20. Aprilis vesp. exi-
 stente Lunâ in principio Scorpii, & quinto circiter gradu lati-
 tud. Meridionalis. Quære itaq; initio ex tabulâ magnâ ad
 ipsum tempus maximam librationem longitudinis; inveniesq;
 eam versari eo mense in septimo gr. circiter Libræ. Id quod si-
 gnum rursùs sub titulo maximæ librationis Pal. Mœotidis, in
 minori tabellâ, sinistrorum versùs quære, reperiesq; signum
 Scorpii veri loci Lunæ, in illâ ipsâ lineâ dextrorum versùs, sub
 numero quinto. Hincq; apparet librationem Lunæ istius Ple-
 nilunii esse decrescentem, & quidem quinq; partium circa Pa-
 ludem Mœotidem. Quâ cognitâ siste crus circini (respectu
 majoris reticuli) in superiori lineâ longitudinis ac, in intersectio-
 ne 5: cùm latitudo sit Australis 5. graduum; & sic habebis ge-
 nuinum centrum ad peripheriam istius plenilunii describen-
 dam. Atq; ita quovis tempore dato, mediante duarum illa-
 rum tabellarum, dato pariter vero Lunæ loco in Eclipti-
 câ, & latitudine ejus verâ, libratio Mœotidis reperitur,
 Lunæq; discus rectè determinatur. Marœotidis Libratio

Quâ via lib-
ratis Ma-
rœotidis in-
vestigari de-
beat.

eâdem facilitate etiam investigatur, si inventarum partium
 complementum ad 6. assumas, vel in minori tabellâ minores nu-
 meros attendas, habebis quoq; librationem inter limbum &
 Paludem Marœotidem quovis tempore. Quo autem eò
 commodius fieri ab omnibus posit, peculiare schema phasiū

De minori
schema
phasiū ge-
nerali.

generale minus, omni prorsus limbo nudatum construxi; ad
 cuius dextram, circa Paludem Mœotidem non nisi sex illa
 puncta longitudinis libratoria, & in parte Lunæ superiori decé
 illa puncta longitudinis libratoria sunt notata: circa centrum verò
 reticulum, cuius, atq; istorum punctorum beneficio, cuilibet
 nullo ferè negotio, omni tempori limbum Lunæ respondentem
 ducere imposterum integrum erit. Talis archetypus hic ipse
 est, in quo Eclipseos phases An. 1652. descriptæ sunt. Quales,
 si forte Tu eorum aliquot, sive alii harum rerum cultores in-
 diguerint, libenter communicabo.

Noliautem mirari, quòd tabula nostra motus Lunæ librato-
 rii gradus duntaxat, & minuta prima, spretis omnino secundis,
 referat. Quippe hoc in negotio, ubi motus ille libratorius, nu-

Cur tabula
major ad
gradus &
minuta pri-
ma tantum
sit suffi-
ta.

Eclipsis Lunæ Partialis observata

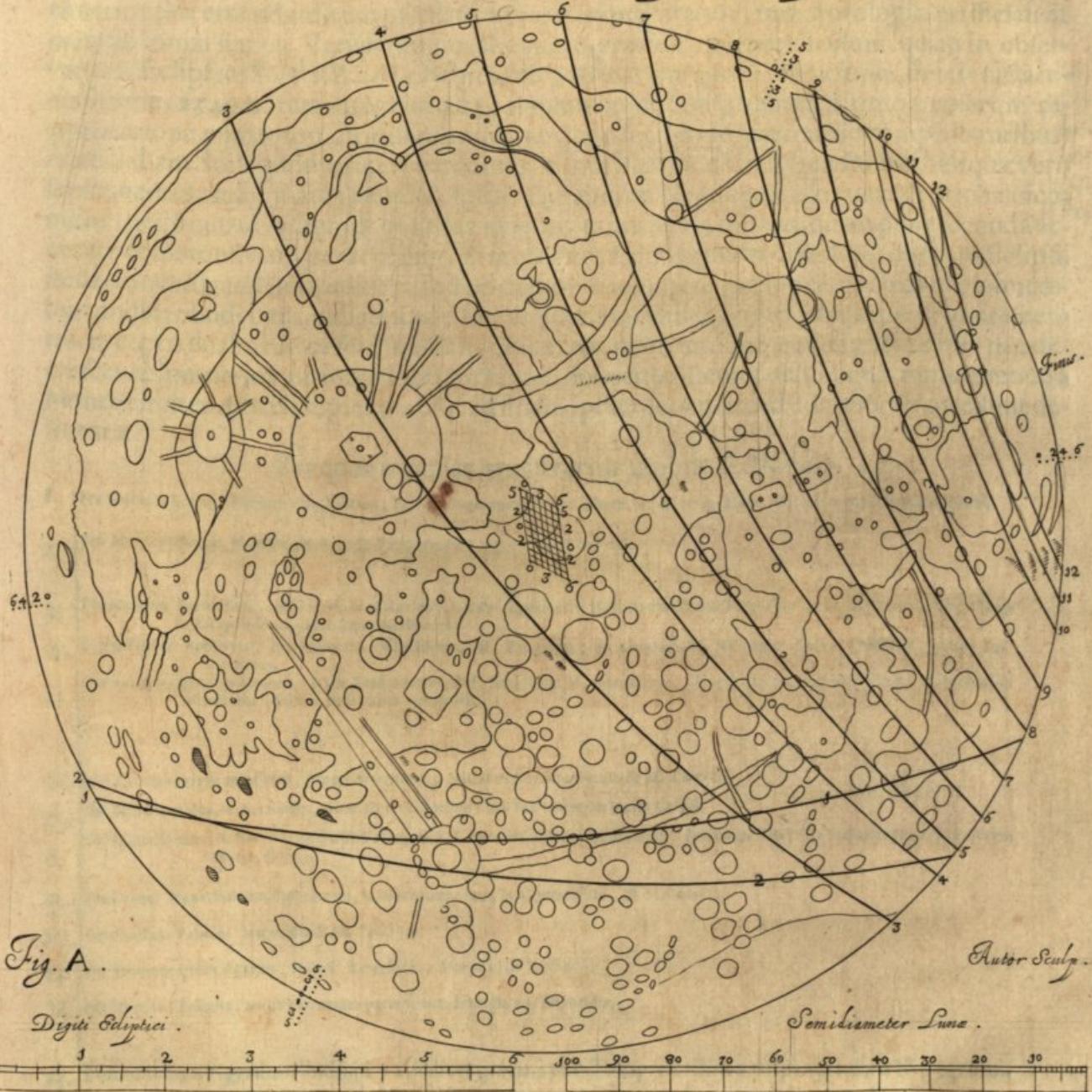
GEDANI,

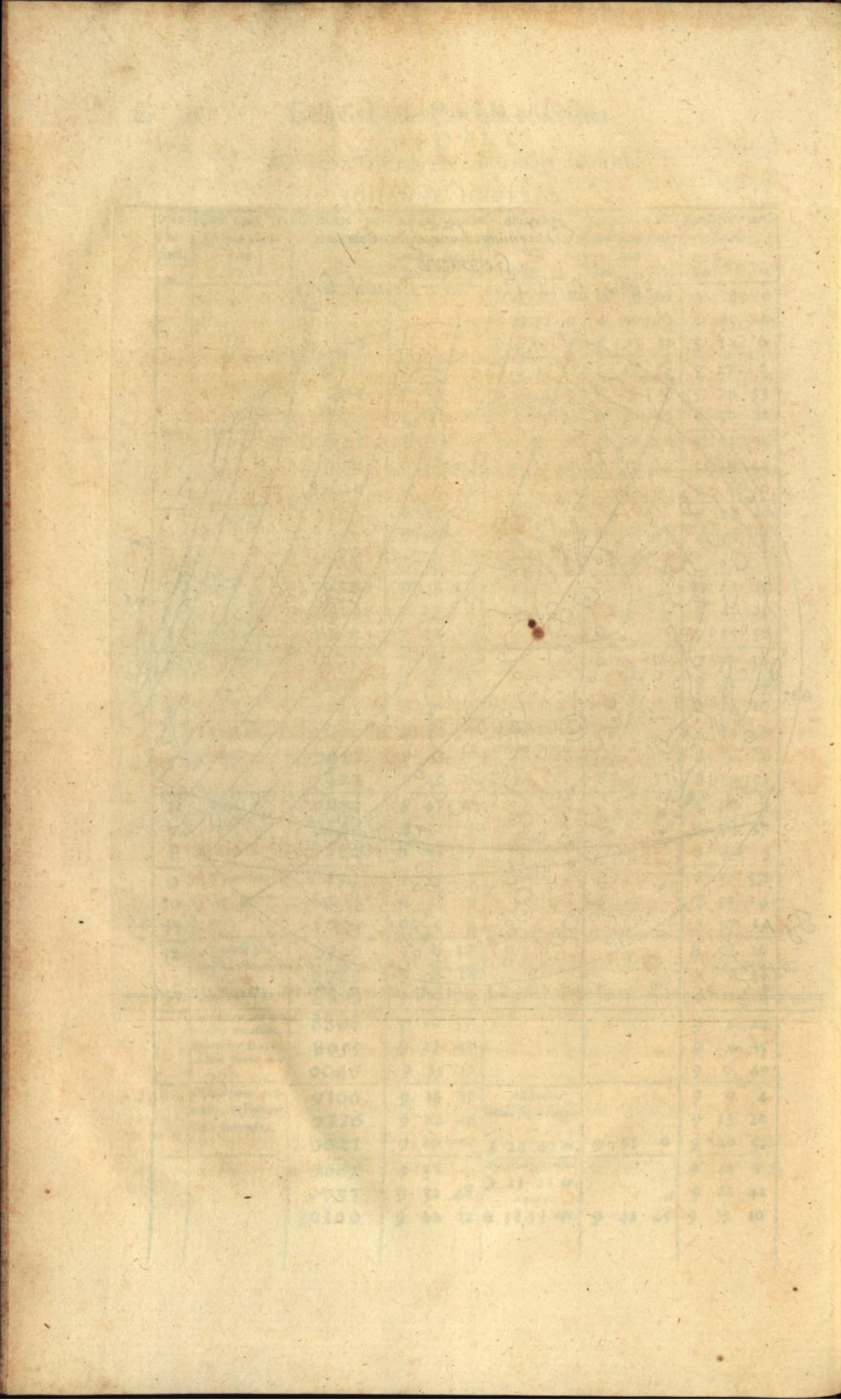
Anno æræ Christianæ 1652, die 17. Septembris st.n.

JOHANNE HEVELIO.

Ordo Pha- sium.	Phases Luna Te- lescopio obser- vata.	Vibrationes per- pendiculi.	Verū atq; genuinū tempus ex vibra- tionibus deductū	Altitudines.		Tempora ex alti- tudinibus eru- tum.	Hor. / //	Horologium arti- ficiale.
				Hor. / //	Grad. /			
				○ 17 30 00.	4 8 16	4 8 0		
				○ 17 12 00.	4 10 19	4 10 0		
				○ 6 55 $\frac{1}{3}$ 00.	5 23 12	5 22 0		
1								
			190	5 28 5	○ 6 16 00.	5 27 38	5 27 3	
			261	5 29 57	○ 6 3 00.	5 29 18	5 28 53	
			324	5 31 34	○ 5 50 00.	5 31 52	5 30 22	
			411	5 33 43	○ 5 37 00.	5 32 56	5 31 34	
			497	5 36 42	○ 5 12 00.	5 35 14	5 34 44	
			1490	6 1 27			6 0 0	
			2404	6 24 50			6 22 0	
			3003	6 40 12			6 37 0	
			3794	7 0 30				
			3928	7 3 57			7 0 15	
			4829	7 27 4			7 22 20	
1	9 $\frac{1}{2}$. dig. & paulò pl.		4997	7 31 19			7 25 30	
2	10. dig. & paulò plus.		5125	7 34 36			7 29 34	
3	6 $\frac{1}{4}$. digit.		7254	8 29 12			8 22 4	
			7303	8 30 27			8 23 10	
4	5 $\frac{1}{4}$. digit.		7675	8 40 3	Altitudo Lucide Corona Boreal.		8 33 40	
5	4 $\frac{1}{2}$. digit.		7813	8 43 20			8 36 6	
			7923	8 46 21	* 20 53	8 46 32	8 39 52	
6	3 $\frac{3}{4}$. digit.		7971	8 47 36			8 40 9	
7	3. digit.		8148	8 52 9			8 44 37	
8	2 $\frac{1}{8}$. digit.		8322	8 56 37			8 49 3	
9	1 $\frac{1}{2}$. & pau $\ddot{\text{o}}$ ampl.		8434	8 59 28			8 51 57	
10	1. dig. ferè		8604	9 3 9			8 55 14	
11	$\frac{3}{4}$. digit.		8650	9 5 4			8 57 14	
12	$\frac{1}{2}$. & pau $\ddot{\text{o}}$ plus.		8700	9 6 17			8 58 26	
			8785	9 8 28			9 0 34	
13	Finis.		8816	9 9 15			9 1 14	
	Penumbra admo- dum notabilis.		8808	9 10 37			9 2 24	
	Penumbra dilutior.		8955	9 12 40			9 4 35	
	Adbuc paulò di- lutor.		9046	9 15 12			9 6 40	
	Dilutissima pen- umbra vestigium.		9166	9 18 15	Altitudo limbi superioris.		9 9 4	
	Finis penumbra.		9326	9 22 20			9 13 20	
			9621	9 29 55	○ 24 49 or.	9 31 0	9 20 52	
			9667	9 31 0	Alt. limbi superior.		9 22 0	
			9733	9 32 48	○ 25 21 or. Aquila	1 //	9 23 42	
			10100	9 42 12	* 38 33 occ.	9 42 45	9 33 10	

*Deliquium Lunæ, observatum
GEDAII.
Anno Cœlesti, 1652, Die 17 Septemb. eor. p.*

Eclipsis Lunæ Partialis observata

23

GEDANI,

Anno æræ Christianæ 1652, die 17. Septembris st. n.

JOHANN E HEVELIO.

Animadvertisenda.

More nostro, Vir honorande, etiam in præsenti Eclipseos Lunaris observatione, tempus eò accuratiùs eruendum, cùm oscillationibus Altitudinibusq; , tum horologio artificiali & naturali innixi sun us. Verùm longius aliquantò, graviusq; perpendiculum, quam in obseruatione Eclipseos Solaris A. 1652. habità, fuit adornatum: quorù vibrationes, debita facta inquisitione, 2340. horam integrum, ac 39. unicum minutum primum (ultimo præsertim reciprocationū num. 10100. altitudinibusq; , nec non sciaterico accurate id comprobantibus) conficiebant. Solis quod attinet altitudines, minori sesquicubitali Quadrante; reliquæ verò subsequentes, insigni atq; eximio nostro Quadrante Gedanensi Azimuthali orichalcico, quinq; pedū quoad radium & amplius magno, tam singula minuta, quam dena secunda accurate commonstrans, peractæ sunt. Erat quidem animus plures diversasq; durantè Eclipsei, stellarū investigandi altitudines; Sed ob densissimas nubes, quæ in primis circa initium, cœlum undiq; obsidebant, nullatenus id fuit concessum. Hincq; etiam phases pleræq; crescentes, exceptis duabus circa ferè medium obscurationem, minimè notari potuerunt; nec decrescentes omnes, ob rariores intercurrentes nubeculas, licuit; sed aliquæ tantummodo à Monte circiter Ætna incipiendo, usq; ad finem ipsum, schemate id commonstrante, sunt delineatæ.

Per quas maculas transriverint umbræ sectiones.

1. Per Monrem Eoum, desertum Zin, Taurum, Petram Sagdianam atq;ne Sinum inferiorem Maris Caspii, prope Montem Sinai;
2. Per Montem Eoum, M. Anna, M. Seir & Parapomisum regens Montem Sinai,
3. Per Montem Baronisum, Inf. Ficariam M. Aerios, Lacum superiore Herculeum Sinum Tarantinum. M. Syphilum, M. Sogdianos & Parapomisum, paulò supra M. Ætnam,
4. Supra Sinum Apollinis, Per Promont. Circium, M. Pangium, M. Lipulum, M. Mochum, Lacum Thospitis, prope Inf. Corsicam.
5. Per Lacum nigrum majorem, Lacum Trasimenum, Inf. Besbicam, M. Horminum, Sinum extreum Ponti Euxini, Montemque Nerosum. Sectio sanè valde notabilis.
6. Per Lacum nigrum minorem, prope Byzantium, M. Caucasum superiore & M. Tancon,
7. Per M. Sarmaticos, M. Serrorum, Mont. Herculis atq;ne infra Inf. majorem Maris Caspii.
8. Per M. Ambenum, L. Borysthenem, Inf. Macram Pal. Bycedis, Sinum Caucasum, Promont. Herculis atq;ne supra Inf. majorem Maris Caspii.
9. Per Lacum Hyperboreum superiore, M. Macroemnum, M. Cimmerium, & M. Coracis.
10. Per medium Paludis Maeotidis & M. Sanctum.
11. Per Promontorium Agarum, Palud. Maeotidem, Montesq;ue Riphæos.
12. Per Montes Riphæos, atq;ne extremam partem occident. Palud. Maeotidis,
13. Finis circa 321. gradum limbi, in 72. scilicet gradu, à punto superiori linea perpendicularis Nonagesimi, occasum versus, prope Montem Alaunum contigit: quo tempore lacus niger major, Monsq; Ætna, prout iconismi refert facies, culminabant.

Cæterum

dū tantummodo oculo dijudicatur, frustrà est, adeò de minimis esse sollicitum: imò, ut judico, etiam ipsa minuta prima, absq; ullo errandi periculo, tutò negligi queunt.

*Certitudo
tabula, variis
observationi-
bus demon-
stratur.*

*Autor anno-
rum unde-
cim observa-
tiones Motus
libratorius
exhibit.*

*Quare inter-
dum libratio
ad unciam
observari ab
omnibus ne-
queat?*

Cæterùm, docuiimus quidem satis prolixè, ut existimo, quâ ratione cum Lunæ libratione, sit comparatum, ac quomodo ex antecedente tabulâ quovis tempore ea sit excerpta: diximus simul, quòd ea ipsa tabula apprimè cœlo conveniat. Verum ne gratis id nobis quisquam credat, verissimis, non solùm nostris undecim annorum; sed & aliorum præclarissimorum virorum, utpote Gassendi, Bullialdi, nec non Tuis Vir amissime, cum Grimaldi multò diligentissimis observationibus, quotquot unquam nobis ad manus pervenerunt, demonstratum dabimus, tabulam hypothesinq; librationis nostram solido inniti fundamento. Quamobrem, tum brevitatis gratiâ, tum ut cuilibet eò meliùs clariusq; pateat, observationes omnes ad tabulas revocavimus sequentes: prima & secunda columnâ nostrarum observationum, annum, Mensem & diem; tercia, horam observationis, quarta, longitudinem Lunæ; quinta, Lunæ latitudinem; sexta, num libratio sit circa Paludem Mœotidem? septima, quanta fuerit distantia in numeris, juxta illos in archetypo notatos, in quâvis observatione; & octava, quanta eadem sit inventa secundùm tabulam; ut differentia, si quæ fuerit, eò meliùs citiusq; animadvertisatur. Superaddidimus quoq; haud inutiles, ut puto, quasdam annotationes; præsertim, per quas maculas sectiones Quadraturarum transverrint: quæ certè omnia haud parùm faciunt, ut clariùs infra monebitur, ad rectè investigandum motum nostrum libratorium. Deprehendes sanè, ut nullus dubito, summam hucusq; inter observationes, tam nostras quam reliquorum omnium, tabulamq; convenientiam. Nonnullæ quidem, quanquam paucissimæ observationes, excessum vel defectum, respectu tabulæ, unius unciae ostendunt: verum hæc discrepanzia, tum nullius est momenti, tum observatori omnino est imputanda. Siquidem impossibile prorsùs est, (sicuti Vobis harum rerum peritisimis optimè constat) ad unciam, imò interdum ad duas, librationum distantias tam accuratè, & nudo quidem oculo

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mœotidem, quam Maræotidem, habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor.	Long. D. o S. o	Latitud. D. o N. o	Libratio.	Distat. limbi juxta Observe.	Distat. limbi ex Tabul.	Animadvertenda.
1643	Sept. 16	6	3 m 3	8 A. P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	3		
	Sept. 25	11	5 X 2	0 A. P. Mœot.	$3\frac{1}{2}$	3		Limbis D in mediâ remotione à Pal. Mœotid, extitit.
	Sept. 27	11	5 V 0	54 A. P. Mœot.	3	$3\frac{1}{2}$	6	Eclipsis.
1643	Octob. 20	7	1 III 4	18 S. P. Mœot.	1	1		Linea Seclionis per Promont. D. per M. Phænicem M. Tabor & desert. Zinferebatur. Hora 3, post □ circ.
	Octob. 21	9	14 III 4	30 S. P. Mœot.	2	2		
	Octob. 22	5 $\frac{1}{2}$	28 III 2	14 S. P. Mœot.	2	2		
1643.	Octob. 24	10	27 X 0	17 A. P. Mœot.	3	3		Distantia intermedia.
	Nov. 4	5	20 II 3	0 A. P. Mœot.	1	$1\frac{1}{2}$		
	Nov. 5	5 $\frac{1}{2}$	2 III 2	0 A. P. Mœot.	$1\frac{1}{2}$	2		
1643.	Nov. 7	7	26 III 2	44 S. P. Mœot.	2	3		Libratio crescens.
	Nov. 20	7	24 X 0	18 S. P. Mœot.	$2\frac{1}{2}$	3		
	Nov. 21	7	7 VI 1	7 A. P. Mœot.	3	$3\frac{1}{2}$		
1643.	Nov. 25	10	6 II 4	46 A. P. Mœot.	$5\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$		Arctissimum spatium.
	Nov. 26	11	21 II 4	58 A. P. Mœot.	0	0		
	Nov. 27	11	4 III 4	51 A. P. Mœot.	0	0		Mons Sinai à limbo D inferiori 31. removetebatur part. qualium radius D erat 100.
1643.	Nov. 29	1	20 III 4	28 A. P. Mœot.	1	1		
	Dec. 2	4	27 II 2	0 A. P. Mœot.	2	2		
	Dec. 3	5	10 III 0	0 P. Mœot.	2	2		Linea Seclionis transit radices orient. M. Aurei, per M. Pangeum, Olymp. Didym. Antilib. montemq. Fortem. Hora 3, ante □.
1643.	Dec. 5	6 $\frac{1}{2}$	4 III 1	0 S. P. Mœot.	2	$2\frac{2}{3}$		
	Dec. 14 vesp.	7	III 3	30 S. P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	1		
	Dec. 19 vesp.	19	VI 42	A. P. Mœot.	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$		
1643.	Dec. 31	3	17 III 0	9 A. P. Mœot.	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$		Mons Sinai distit à peripheria 36. part.
1644.	Januar. 1	3	29 III 0	45 S. P. Mœot.	$2\frac{1}{2}$	3		
	Januar. 2	6	12 III 1	55 S. P. Mœot.	3	3		Seclio ad M. Argentarium, per Sinum ad Helespontum, M. Masycutum, M. Tabor, inter Phænicem & M. Cragum animadversa, tempore vera □.
1644.	Jan. 12	1	X I 33	S. P. Mœot.	1	2		
	Jan. 13	16	X 0 8	S. P. Mœot.	$1\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$		
	Jan. 21	8	III 4 45	A. P. Mœot.	6	6		Interstitium omnium maximè conspectum fuit dilatatum. Mons Sinai 30. à limbo remotas fuit part. qualium radiis D erat 100.
1644.	Jan. 22	21	III 4 15	A. P. Mœot.	5	$5\frac{1}{4}$		Interstitium amplissimum.
	Febr. 17	3	III 5 0	A. P. Mœot.	6	6		
	Febr. 19	1	II 3 40	A. P. Mœot.	5	5	D	Ob- Decresecere incipiebat.

DE MOTU LUNÆ

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mœotidem, quam Marœotidem habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor. Long. C. o S o /	Latitud. D. o S o /	Libratio.	Distat. lumb. lunis obser.	Distat. lumb. lunis tabul.	Animadvertenda.
1644.	Mart. 15	7 I 25 5 12	A.P. Mœot.	6 6	Linea sectionis incedebat prope M. Lygustinum & Montuniatem, per radices orient. M. Olympi & Didymi, atq; per M. inferiorem Antilibani. Horæ 2. post veram □.		
	Mart. 16	14 25 4 51	A.P. Mœot.	6 6			
	April. 9	8 27 8 4 50	A.P. Mœot.	4½ 4½			
1644.	April. 10	12 II 4 45	A.P. Mœot.	4 5	Lacus hyperboreus superior, nec non Inf. Mariæ Caspīi distabant à limbo 11. part. qualium radius erat 100.		
	April. 11	26 II 5 5	A.P. Mœot.	½ 1			
	April. 12	10 25 4 44	A.P. Mœot.	6 6			
1644.	April. 13	23 25 4 5	A.P. Mœot.	6 6	Linea Sectionis stringebat littus orientale Pont. Euxini, M. Catena Mundis, marginem Orient. Inf. Besbice, transibatq; per partem Occident. M. Didymi atq; per M. Cydisium. Hor. 2. ante veram □.		
	April. 18	10 24 Ⅲ 0 40	S.P. Mœot.	3½ 3½			
	April. 20	10 18 25 2 40	S.P. Mœot.	3 3			
1644.	April. 21	11 I m 3 33	S.P. Mœot.	1½ 2	∅ Luna à limbo Orientali lumine nondū prorsus erat completa, sed à parte inferiori nempē Austr. notabiliter adhuc aspera. Horæ 4. ante ∅.		
	April. 23	14 m 4 15	S.P. Mœot.	4 4			
	April. 26	2 23 25 5 0	S.P. Mœot.	5½ 5½			
1644.	April. 27	4 7 5 4 45	S.P. Mœot.	6 6	Omnino amplissimum extitit.		
	Maji 10	9 18 25 4 8	A.P. Mœot.	6 6			
	Maji 11	10 I 25 3 20	A.P. Mœot.	6 5½			
1644.	Maji 12	9 14 25 2 30	A.P. Mœot.	5 5	Lin. scit. circiter scopulos, hyperb. per M. Pangæū, adrad. Or. M. Olympi, per partē M. dydimi perq; M. Fortem ducebatur. Horæ 5½. post. □.		
	Maji 13	8 26 25 1 43	A.P. Mœot.	3½ 4½			
	Maji 14	8 Ⅲ 0 30	A.P. Mœot.	4 4			
1644.	Maji 15	20 Ⅲ 0 30	S.P. Mœot.	4 4	Distantia intermedia.		
	Maji 18	26 25 2 35	S.P. Mœot.	3 3			
	Maji 21	I 25 4 51	S.P. Mœot.	½ 1			
1644.	Junii 17	10 28 m 4 50	S.P. Mœot.	1 1½	Decrebat.		
	Junii 19	25 25 4 50	S.P. Mœot.	0 ½			
	Julii 7	I Ⅲ 0 49	A.P. Mœot.	5 5			
1644.	Julii 11	19 25 3 17	S.P. Mœot.	2 3	Scitio per M. Ligustinum & Montuniatem atq; Cragum transivit.		
	Julii 14	9 25 m 5 0	S.P. Mœot.	2 2			
	Julii 16	9 20 25 0	S.P. Mœot.	1 1			
1644.	Julii 19	28 5 3 20	S.P. Mœot.	0 0	Minima libratio.		
	Julii 23	2 13 X 0 30	A.P. Mœot.	4 4			
	Julii 24	3 29 X 1 50	A.P. Mœot.	4 4			

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mœotidem, quam Marœotidem, habitæ Gedani,
a
JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor. Long.	Latitud. ☐	Libratio.	Dif. lat. limbi juxta Observ.	Dif. lat. umbi ex Tobul.	Animadvertisenda.
1644.	Julii 26	2 26 V	3 53 A.	P. Marœot.	3	3	Similis, fere sicut illi, quæ fuit animadversa 8. Octobr. anni 1644. Hora 1. post ☐. Incedebat autem per M. Argentari. Mesogios, oram occid. Sipyli, Tabor, &c.
	Aug. 10	7 20 m	5 0 S.	P. Mœot.	1 $\frac{1}{2}$	2	
	Sept. 7	28 m	5 12 S.	P. Mœot.	2	2	
1644.	Sept. 9	23 $\dot{x}$	5 3 S.	P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	1	Linea Sectionis per partem occid. lacus nigri majoris, Ins. Lesbos, Inf. Cyprum, M. Abarim, unamq; tertiam part. M. Sinai, occidentem versus, ducebatur. Horā 1. ante ☐. Et nihilominus aliquantò convexa apparebat.
	Sept. 12	1 $\ddot{x}$	3 7 S.	P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	0	
	Sept. 18	11 19 V	3 13 A.	P. Marœot.	3	3	
1644.	Sept. 23	3 29 II	4 45 A.	P. Marœot.	4	5	Per M. Aur. ad orā or. Inf. Besb. per Olymp. per $\frac{1}{4}$. ad oc. M. Didym. tantoq; intervallo à M. Sin. quanto à lacu nigro maj. remota videbatur. Temp. veræ ☐. Per Pyram. M. Mesog. per orā occ. M. Sipyli & Majic. inter Mare Pamphil. & M. Lib. per M. Tab. dist. à M. Sin. una diamet. diclī montis, horā 7. ante ☐.
	Octob. 8	15 6 4	10 S.	P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	0	
	Nov. 5	22 6 3	26 S.	P. Mœot.	0	0	
1644.	Nov. 6	9 6 $\ddot{x}$	2 30 S.	P. Mœot.	0	0	Lacus hyperboreus sub ipso fere limbo observatus. Uterq; lacus hyperboreus vicinissimus existebat limbo.
	Dec. 4	14 $\ddot{x}$	2 38 S.	P. Mœot.	0	0	
	Dec. 19	1 $\frac{1}{2}$ 6 $\ddot{\pi}$	0 30 S.	P. Marœot.	1	1	
1644.	Dec. 21	7 5 $\dot{x}$	2 0 S.	P. Marœot.	2	2	Crescens.
	Dec. 22	17 $\dot{x}$	3 15 S.	P. Marœot.	2	$2\frac{1}{2}$	
1645.	Febr. 28	14 V	3 38 A.	P. Mœot.	2	2	
1645.	Mart. 4	10 II	5 6 A.	P. Mœot.	4	4	Crescens.
	Mart. 7	22 $\ddot{\pi}$	3 5 A.	P. Mœot.	5	5	
	Mart. 12	10 $\ddot{\pi}$	1 0 S.	P. Mœot.	$4\frac{1}{2}$	5	Decrescens.
1645.	Mart. 31	7 II	5 10 A.	P. Mœot.	3	$3\frac{1}{2}$	Distantia intermedia.
	April. 3	20 $\ddot{\pi}$	4 3 A.	P. Mœot.	5	5	
	April. 7	12 $\ddot{\pi}$	1 8 S.	P. Mœot.	$4\frac{1}{2}$	5	
1645.	April. 19	4 28 $\ddot{\pi}$	2 28 S.	P. Marœot.	4	5	Confinium per lacū nigru maj. S. Tarant. Phœnic. & Tab. atq; per oram occ. deserti Zin transiit. Horā 4 ante ☐. Linea Sectionis per M. Aureū, Myssum, Olymp. Diadym. atq; inter Antil. & Cydism apparuit. Horā 2. ante ☐.
	Maji 2	8 12 $\ddot{\pi}$	1 10 A.	P. Mœot.	5	$5\frac{1}{2}$	
	Junii 8	12 12 $\dot{x}$	4 45 S.	P. Mœot.	3	3	
1645.	Sept. 5	10 10 X	2 0 A.	P. Mœot.	0	0	Pars illa Euro Australis à lacu Marœotide usq; M. Daxlang. vehementer erat aspera & inæqualis. Limbo orientali existente scabroso, pars superior & inferior satis rotunda ac levius spectabatur. Horā 4. ante ♂. Confinium lucis & umbra per lac. nig. maj. L. Transm. M. Cadm. inter Liban. & Antil. perq; M. Seir trans. 4 $\frac{1}{2}$. h. post ☐.
	Sept. 13	2 22 II	4 17 A.	P. Marœot.	2	$2\frac{1}{2}$	
	Octob. 5	8 1 II	4 55 A.	P. Mœot.	3	3	
1645.	Octob. 27	9 5 $\ddot{x}$	0 53 S.	P. Mœot.	1	1	Seccio ad radices occ. lacus nig. maj. per Prom. ☐, ad radices orient. M. Sipyli & Libani, inter Tabor & Liban. extitit, tempore veræ ☐.
	Nov. 27	7 21 X	3 3 A.	P. Mœot.	0	0	
	Dec. 21	9 $\ddot{x}$	0 4 S.	P. Mœot.	0	1	

D 2

DE MOTU LUNÆ

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mæotidem, quam Maræotidem habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor.	Long. C	Latitud. D	Librato.	Distantia limbi juxta observ.	liberat. limbi ex tabule	Animadverenda.
1645.	Dec. 25		I V 3 52 A	P. Mæot.	2	I		
	Dec. 31		27 II 3 31 A	P. Mæot.	3	3		Distantia intermedia.
1646.	April. 29	9	I 5 4 1 A	P. Mæot.	3 $\frac{1}{2}$	4		$\diamond$ Limbus D undig. ferè rotundus, nisi quod solummodo in parte mage Australi notabiliter scabrosus & flexuosus existeret: que asperitas ad 90 gr. circ. se extendebat.
	Junii 27	6	4 5 2 15 S	P. Mæot.	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{3}{4}$		$\diamond$ Limbus ferè ad Palud. occidental. minorempervenerat.
	Julii 2	26	26 2 0 A.P. Mæot.		4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$		
1646.	Julii 3	1	10 X 3 0 A.P. Mæot.		5	5		
	Julii 4	1	21 X 3 50 A.P. Mæot.		5	5 $\frac{1}{2}$		Satis amplum spatium.
	Julii 5	2 $\frac{1}{2}$	1 V 4 30 A.P. Mæot.		5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{2}{3}$		Limbus à Palude adhuc magis recesferat.
1646.	Aug. 25		27 2 1 5 A.P. Mæot.		I	I $\frac{1}{2}$		$\square$ Sedio transibat per radices occid. lacus nigri majoris per Prom. Lunæ, ad radices oriental. Sipylis & occid. Latmis, inter mare Pamphil. & Libanum, Tabor & fines occid. deserti Zin. Hor. I. ante $\square$.
	Sept. 24	11	2 V 2 30 A.P. Mæot.		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		$\diamond$ Vicina admodum limbo P. Mæotis.
	Octob. 22		8 V 4 45 A.P. Mæot.		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		Limbus Mæotidi valde erat propinquus; à lacubus vero hyperb. satis elongabatur, sic ut Pal. Amadoca luculenter esset conspicua.
1646.	Nov. 19		16 V 5 0 A.P. Mæot.		0	0		
1647.	Jan. 19	9	14 5 0 45 A.P. Mæot.		3	2 $\frac{1}{2}$		
	Mart. 20		1 5 4 45 S.P. Mæot.		5	5		$\diamond$ Pars inferior limbi anfractuosa aspera & viva.
1647.	April. 12		28 5 1 5 S.P. Mæot.		3	2 $\frac{1}{2}$		
	Sept. 4		1 5 3 30 S.P. Mæot.		6	6		Intervalum admodum amplum extitit.
	Sept. 6		25 5 1 35 S.P. Mæot.		5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$		
1647.	Sept. 11		24 2 3 20 A.P. Mæot.		3	3		Remotio intermedia.
	Sept. 21		28 II 0 48 A.P. Mæot.		5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$		
	Octob. 4		3 5 0 20 S.P. Mæot.		5	5		Decreſſensi.
1647.	Octob. 5		15 5 0 35 A.P. Mæot.		5	4 $\frac{1}{2}$		
	Octob. 6		27 5 1 40 A.P. Mæot.		4	4		
	Octob. 17	10	1 II 2 55 A.P. Mæot.		6	6		Maxima limbi remotio.
1647.	Nov. 3		5 2 40 A.P. Mæot.		4	4		Palus Amadoca clare fuit conspecta.
	Nov. 6		11 X 4 40 A.P. Mæot.		3	3		
	Nov. 12		25 V 3 18 A.P. Mæot.		0	$\frac{1}{2}$		Interstitium valde arcuum apparuit.
1648.	Jan. 3		20 V 5 0 A.P. Mæot.		2	2		Decreſſensi.
	Jan. 4		3 V 4 40 A.P. Mæot.		1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$		
	Jan. 5		15 V 3 56 A.P. Mæot.		1	1		

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mœotidem, quam Marœotidem, habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor.	Long. D. o S. o /	Latitud. D.	Libratio.	Dif. lat. limbi juxta Obser. Tabul.	Dif. lat. limbi ex Obser. Tabul.	Animadverenda.	
1648.	Jan. 6	28	V 3	7 A.	P. Mœot.	0	$\frac{1}{2}$	Decrescens.	
	Jan. 8	25	II 0	55 A	P. Mœot.	0	$\frac{1}{2}$	Crescens.	
	Febr. 1	III 13	V 4	0 A	P. Mœot.	1	1	□ Sectionis linea itat prope lacum nigr. maj. per littus Prom. Luna, item littus S. Tarant. M. Phœnicis, Tabor, stringens ferè partem occ. M. Sinai, & cuspide superiori (in circulo superiori diviso num.) 35. & inf. cusp. 207. grad.	
1648.	Febr. 3	7	II 2	20 A	P. Mœot.	0	$\frac{1}{4}$		
	Febr. 4	20	II 1	0 A	P. Mœot.	0	0		
	Febr. 5	3	II 0	0 P.	Mœot.	0	$\frac{1}{3}$	Interstitium quam maxime coarctatum.	
1648.	Febr. 6	17	II 1	15 S.	P. Mœot.	1	1	□ Sectionis 29. gradum in part. boreali & in Aust. 217. (sed in circ. sup. num.) tetigit; sic ut per M. Fortem, Didym. Olymp. prope Ligust. transiverit temp. vera □.	
	Dec. 21	10	I V 5	10 A.	P. Mœot.	4	4		
1649.	Febr. 19	6	3 II 0	52 A.	P. Mœot.	2	2	Valde erat attenuatum interstitium, ut vix arctius posset.	
1649.	Mart. 24	9	I 5	II 4	34 S.	P. Mœot.	0		
	Mart. 26	6	I 3	mp 5	0 S.	P. Mœot.	I	$I\frac{1}{2}$	
1649.	April. 18	15	II 3	6 S.	P. Mœot.	0	$\frac{1}{2}$	Admodum vicina limbo.	
	April. 19	26	II 4	0 S.	P. Mœot.	0	0	□ minimè plenum à parte infer. obserbatum.	
	April. 26	7	m 2	26 S.	P. Mœot.	3	3		
1649.	Maji 17	7	II 4	33 A.	P. Mœot.	0	0	Interstitium adeò erat coarctatum ut fieri unquam potuerit.	
	Nov. 15	16	V 3	28 A.	P. Mœot.	4	$4\frac{1}{2}$	ferè.	
	Nov. 17	11	V 1	34 A.	P. Mœot.	$3\frac{1}{3}$	4		
1649.	Nov. 18	23	V 0	38 A.	P. Mœot.	3	3		
	Nov. 27	6	mp 5	13 S.	P. Mœot.	6	6	□ Confinium lucis & umbra per lac. nigr. maj. prope extrem. littus Sin. Tarant. per M. Tabor. Hermonis, radices occid. M. Sinai inducebatur; in circulo vero inf. grad. 38. & 208. monstrabat. temp. vera □.	
	Dec. 9	6	X 5	10 A.	P. Mœot.	6	6		
1649.	Dec. 24	6	27	II 4	30 S.	P. Mœot.	4	$4\frac{1}{2}$	
1649.	Dec. 25	7	9	II 5	0 S.	P. Mœot.	5	5	Crescens.
	Dec. 26	7	22	II 5	14 S.	P. Mœot.	$5\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	Decrescens.
1650.	Jan. 10	4	V 2	0 A.	P. Mœot.	$3\frac{1}{2}$	4		
1650.	Febr. 11	10	I	mp 3	6 S.	P. Mœot.	2	$2\frac{1}{4}$	
	Febr. 12	12	II 3	45 S.	P. Mœot.	2	2		
	Febr. 14	6	II 4	46 S.	P. Mœot.	I	I		
1650.	Febr. 15	19	II 4	56 S.	P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	Lacus hyperborei penè visum illudebant.	
	Febr. 16	3	mp 4	54 S.	P. Mœot.	0	0	Interstitium ferè strictissimum.	
	Mart. 6	6	7	V 1	10 A.	P. Mœot.	4	4	D 3

DE MOTU LUNÆ

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mœotidem, quam Marœotidem habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor.	Long. C.	Latitud. D.	Libratio.	Diffrat. limbi juxta observ.	Diffrat. limbi ex Tabul.	Animadyvertenda.
1650.	Mart. 7	20	Ⅷ 0 0	P. Mœot.	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{2}{3}$		Media circiter distantia. ferè.
	Martii 9	13	II 2 3	S.P. Mœot.	3	3		
	Martii 13	1	Ω 4 47	S.P. Mœot.	1	1		
1650.	Martii 16	10	m 4 43	S.P. Mœot.	0	0		Limbus Pal. vicinus erat; adhac pars limbi Australis ex parte videbatur aspera & inæqualis. ferè.
	Martii 17	24	m 4 10	S.P. Mœot.	0	$\frac{1}{2}$		
	Martii 18	9	≈ 3 16	S.P. Marœot.	5	5		
1650.	April. 10	10	Ω 5 8	S.P. Mœot.	1	1		Interstitium hix unquam vidimus arctius.
	April. 13	9	18 m 4 12	S.P. Mœot.	0	0		
	April. 15	16	≈ 2 55	S.P. Mœot.	1	1		
1650.	Maji 12	10	≈ 3 16	S.P. Mœot.	1	1		Peripheria Boreal. à M. Alabastrino usq; lacum hyperbor. inf. insigniter arfactuosa & aspera fuit observata.
	Julii 7	10	28 ≈ 1 36	S.P. Mœot.	1	1		
	Aug. 3	9	25 ≈ 1 35	S.P. Mœot.	1	1		
1650.	Aug. 4	8	m 0 25	S.P. Mœot.	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{3}$		Stagnum Miris quasi ipso limbo adhærebatur.
	Aug. 10	5	≈ 4 54	A.P. Mœot.	4	4		
	Aug. 11	20	≈ 4 56	A.P. Mœot.	5	5		
1650.	Sept. 8	9	28 ≈ 4 47	A.P. Mœot.	5	5		Interstitium fuit ferè omnium maximum, nec non superius satis amplum. Nunquam, quod sciam, fidi amplius intervallum.
	Sept. 9	12	X 4 16	A.P. Mœot.	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$		
	Sept. 13	26	V 1 6	S.P. Marœot.	0	$\frac{1}{2}$		
1650.	Nov. 4	8	I V 3 14	A.P. Mœot.	6	6		Maxima ferè apparuit dilatatio.
	Nov. 5	7	15 V 2 14	A.P. Mœot.	6	6		
	Dec. 3	6	24 V 1 20	A.P. Mœot.	6	5 $\frac{1}{2}$		
1651.	April. 29	10	I m 4 31	S.P. Mœot.	1	2		Palus Amadoca sub ipso ferè limbo conspecta.
	Maji 1	10	26 m 3 0	S.P. Mœot.	1	1		
	Maji 4	9 $\frac{1}{2}$	6 m 0 30	A.P. Mœot.	0	0		
1651.	Maji 5	9 $\frac{1}{2}$	20 m 1 43	A.P. Mœot.	1	1		Limbus per quam vicinus Paludi.
	Maji 27	10	m 4 0	S.P. Mœot.	1	1 $\frac{2}{3}$		
	Maji 29	4	≈ 2 24	S.P. Mœot.	1	1		
1651.	Jun. 1	10	14 m 1 5	A.P. Mœot.	0	$\frac{1}{2}$		Dec. 19
	Dec. 19	4	X 1 20	A.P. Mœot.	4	3 $\frac{1}{3}$		
	Dec. 20	16	V 0 0	P.Mœot.	4	5		

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem

Mœotidem, quam Maræotidem, habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO:

Annus.	Mens. dies.	Hor. Long.	Latitud.	Libratio.	Diffrat.	Diffrat.	Animadvertis.
					limbi juncta Observ.	limbi ex Tabula.	
1651.	Dec. 25	23 II 4 30	S.P. Mœot.	0 0	Limbis propinquissimus.		
1652.	Jan. 15	28 X 1 24	A.P. Mœot.	4 4	Crescens.		
	Jan. 21	19 II 4 30	S.P. Mœot.	5 5			
1652.	Jan. 22	1 50 4 50	S.P. Mœot.	5 5			
	Febr. 21	8 5 8 4 46	S.P. Mœot.	4 4	Limbis ad lacum maj. occid. perbenerat. Spatium verò inter Ins. Maris Caspii & limbum valde fuit amplius.	Linea sectionis per M. Aureum, prope Ins. Besb. ad latum dextrum M. didym. per M. Armenie transiit; hora 1. ante □.	
	Febr. 22	17 8 4 15	S.P. Mœot.	5 4 1			
1652.	Febr. 24	10 II 2 44	S.P. Mœot.	3 3			
	Mart. 15	7 12 II 4 35	S.P. Mœot.	6 6			
	Mart. 16	11 25 II 5 0	S.P. Mœot.	5 1 2 1			
1652.	Mart. 17	10 8 5 14	S.P. Mœot.	5 5			
	Sept. 17	8 25 X 0 30	A.P. Mœot.	2 1 3	Plenilunium Eclipticum.		
	Octob. 12	7 19 4 23	A.P. Mœot.	2 1 2			
1652.	Octob. 17	8 4 8 2 42	S.P. Mœot.	4 4 1	Palus Amadoca sub ipso limbo.		
	Octob. 19	9 3 II 4 10	S.P. Mœot.	4 4 1	Stagnum Miris margini quasi adhærebat; adhæc limbis, Sinu Apollinis valde imminebat.	Limbis fuit perquam vicinissimum; Stagnum insuper Miris ad ipsum serè marginem perbenerat.	
	Octob. 20	9 17 II 4 44	S.P. Mœot.	0 0			
1652.	Octob. 21	10 1 5 12	S.P. Mœot.	0 0	Intertitium ferè nunquam se se nobis obtulit frictius; stagnumq. Miris adeò limbo propinquum atq. extenuatum extitit, ut penè visum etiam exercitati obseruatoris eluderet.	Spatium paulò supra medietatem apparuit; sic ut lacus occid. maj. sub ipso limbo spectaretur.	
	Octob. 22	11 14 5 0	S.P. Mœot.	0 1 2			
	Nov. 13	9 27 V 2 15	S.P. Mœot.	4 4			
1652.	Nov. 14	8 12 8 3 25	S.P. Mœot.	4 1 4 1	Paulò majus extitit, sic ut uterq. lacus consiperetur, major tamen lacus limbo quasi adhærebat.	Magis magiūq. crescebat, decrecente vicissim superiori intersticio.	
	Nov. 15	8 27 8 4 13	S.P. Mœot.	5 5			
	Dec. 16	9 16 5 4 51	S.P. Mœot.	0 0			
1652.	Dec. 17	1 8 4 12	S.P. Mœot.	1 1	Credit.		
1653.	Januar. 9	6 1 II 4 20	S.P. Mœot.	5 5			
	Jan. 13	6 1 25 5 20	S.P. Mœot.	5 1 5 1	Distantia valde magna.		
1653.	Jan. 14	7 8 8 3 33	S.P. Mœot.	1 1			
	Febr. 1	12 II 5 2	S.P. Mœot.	5 5			
	Febr. 9	21 5 4 40	S.P. Mœot.	6 6			
1653.	Febr. 11	18 8 3 0	S.P. Mœot.	5 5	Asperitas insignis ab Ins. Cercinna usq. Montes Coibacaranos deprehensa.	Sedilio planè apparuit talis, qualis die 17. Novemb. Anno 1640. temp. vere extitit □.	
	Mart. 4	9 1 24 8 4 46	S.P. Mœot.	5 4 1			
	April. 4	9 1 15 5 4 33	S.P. Mœot.	6 6			

DE MOTU LUNÆ

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mæotidem, quam Maræotidem habitæ Gedani,

JOHANNE HEVELIO.

Annus.	Mens. dies.	Hor. Long. C	Latitud. D	Libratio.	Dif. lat. limbi juxta Obser.	Dif. lat. limbi ex Tabula	Animadverenda.
					o	s	
1653.	Maji 3	8 $\varnothing$ 3 40	S. P. Mœot.	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$		
	Maji 6	14 $\varnothing$ 0 53	S. P. Mœot.	4	4		
1653.	Dec. 4	15 Π 4 56	S. P. Mœot.	4	4	□ Peripheria ab infimâ parte, admodum inqualis & aspera observata fuit,	
	Febr. 11	18 $\varnothing$ 5 6	A. P. Maraot.	4	4		
	Febr. 29	24 $\varnothing$ 1 0	S. P. Mœot.	6	6		
1654.	April. 23	9 24 $\varnothing$ 2 37	S. P. Mœot.	5	5	□ Linea sectionis nudo oculo ex parte concava apparebat; sed armato jam lineam superaverat rectam, & quasi ex parte convexa videbatur. Sectio autem transiit per M. Audum, Myssum Olymp. Didym. & Anilib. sicut ut in limbo inferiori 24, & 219. gr. tetigerit. Hora 1. post □.	
	April. 26	13 $\varnothing$ 0 50	A. P. Mœot.	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$		
	Maji 25	5 $\varnothing$ 2 34	A. P. Mœot.	5	5		
1654.	Maji 29	24 $\varnothing$ 4 55	A. P. Mœot.	3	3 $\frac{1}{3}$		
	Junii 8	3 2 ∇ 2 42	S. P. Maraot.	5	5	□ Sectio nudo oculo apparuit concava, sed armato convexa. Stagnum Miris tanto intervallo à limbo quanto à Mare Eoo removetebatur. Sectio ad radices ipsas occidit lacus nigrum majorum, per Prom. D, Str. Tarantinum per Mont. Latnum, Tabor ad radices M. Sinai cerebatur.	
	Junii 18	9 22 $\varnothing$ 0 30	S. P. Mœot.	5	5 $\frac{1}{2}$		
1654.	Junii 19	10 6 $\varnothing$ 0 45	A. P. Mœot.	5 $\frac{1}{2}$	6		
	Junii 25	11 22 $\varnothing$ 5 2	A. P. Mœot.	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	Libratio decrescens.	
	Junii 27	9 15 $\varnothing$ 4 50	A. P. Mœot.	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$		
1654.	Julii 1	11 3 ∇ 1 50	A. P. Maraot.	5	5		
	Julii 31	10 7 X 1 16	S. P. Maraot.	6	6	Amplissimum interstitium.	
	August. 1	10 22 X 2 15	S. P. Maraot.	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	Parum admodum decreverat.	
1654.	August. 3	10 19 ∇ 4 10	S. P. Maraot.	5	4 $\frac{3}{4}$		
	Aug. 23	10 14 $\varnothing$ 3 30	A. P. Mœot.	2	2		
	Aug. 26	9 12 ∇ 0 5	S. P. Mœot.	1	1		
1654.	Aug. 27	10 4 X 0 53	S. P. Mœot.	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$	Plenilunium Eclipticum. Spatum admodum tenue apparet.	
	Aug. 28	10 17 X 1 47	S. P. Maraot.	6	6	Maximalibratio orientalis.	
	Aug. 29	11 1 ∇ 3 0	S. P. Maraot.	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	Decrebat.	
1654.	Aug. 31	11 28 ∇ 4 42	S. P. Maraot.	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	Magis magisq.	
	Sept. 1	10 12 $\varnothing$ 5 6	S. P. Maraot.	4	4		
	Sept. 3	11 11 Π 5 0	S. P. Maraot.	3	3	□ Sectio nudo oculo quasi concava videbatur, cum tamen revera oculo armato bisecta esset. Transiit autem per Lacum nigrum, minorem, prope M. Argent. per L. Trasim. Mare Adriat. tertiam partem occ. M. Sipyli, ad radices occ. M. Cragi, per Liban. M. Seir & Techisandam, sic us cuspidi superiori in limbo D Horiz. sup. numerato 34. grad. & inf. cuspidi 21 $\frac{1}{2}$. grad. separari. Sectio sane notabilis; cum libratio plane intermedia extiterit, in latitudine maximâ Sept. Temp. circ. vera □ est observata.	
1654.	Sept. 6.	2 11 $\varnothing$ 3 44	S. P. Maraot.	2	2		

PETRI GASSENDI

Observationes motus libratorii, tam circa Paludem
Mœotidem, quam Marœotidem.

Annum.	Mens dies.	Hor. Long. D o S. g	Latitud. D	Libratio.	Diffrat. lumbi ex Tabul.	Libratio secundum Observationes.
1636.	Sept. 23	15 $\frac{1}{2}$ 2 0	S. P. Mœot.	I $\frac{1}{2}$	Macula orientalis visa est prope limbum ortivum.	
	Sept. 24	1 2 1 0	S. P. Mœot.	I	Prope adhuc visa	
	Sept. 25	13 2 0 0	P. Mœot.	I $\frac{1}{2}$	Contractior.	
1636.	Octob. 8	1 $\frac{1}{2}$ 0 50	A. P. Mœot.	I	Interstitium inter Maculam Caspiam & limbum occiduum Luna ita fuit attenuatum, ut strictius nunquam viderim.	
	Octob. 9	15 $\frac{1}{2}$ 0 45	A. P. Mœot.	I $\frac{1}{2}$	Interstitium idem perstrictum.	
	Octob. 20	m 14 $\frac{1}{2}$ 2 0	S. P. Mœot.	I $\frac{1}{2}$	Macula orientalis vicina valde limbo observata est.	
1636.	Nov. 9	V. 3 V 4 0	S. P. Mœot.	I	Exilissimum, si unquam alias fuit interstitium inter Caspiam & limbum, id vix fuit I, tametsi & ea contractior solito.	
	Nov. 11	2 V 4 56	S. P. Mœot.	2	Interstitium inter limbum & Caspiam visum est sensibiliter in- crevise.	
	Nov. 19	m 23 2 1 0	A. P. Mœot.	I $\frac{1}{2}$	Macula orientalis limbo vicinissima.	
1636.	Nov. 20	3 II 2 0	A. P. Mœot.	0	Eadem vicinissima.	
	Nov. 21	18 II 3 10	A. P. Mœot.	I $\frac{1}{4}$	Tantillum remotior.	
	Dec. 5	16 X 3 15	S. P. Mœot	0	Caspia ora proxima.	
1636.	Dec. 10	26 V 4 50	S. P. Mœot.	2	Caspia sensibiliter remotior.	
1637.	Febr. 27	V. 17 V 4 50	S. P. Mœot.	I	Caspia vicinissima limbo.	
	Febr. 28	1 V 5 8	S. P. Mœot.	I $\frac{1}{3}$	Vicinior limbo.	
1637.	Mart. 1	13 V 5 0	S. P. Mœot.	I $\frac{3}{4}$	Parum recessit à limbo.	
	Mart. 9	6 II 2 40	A. P. Mœot.	5 $\frac{1}{2}$	Caspia adhuc remotior à limbo & interstitium visum est longi- tudinis dimidio uberior &c.	
	Mart. 10	20 II 3 40	A. P. Mœot.	6	Distantia Caspiae eadem.	
1637.	Junii 29	14 $\frac{1}{2}$ 5 10	A. P. Mœot.	6	Caspia distabat à limbo, tanto penè intervallo quanto ipsa lata est, hinc visse distinctissime duæ ille oblongiusculæ macule.	
	Julii 27	24 $\frac{1}{2}$ 5 15	A. P. Mœot.	5 $\frac{1}{2}$	Caspia tantumdem penè distabat à limbo, quantum ipsa lata fuit.	
	Octob. 3	7 V 4 46	S. P. Mœot.	0	Caspia margini occiduo satiæ vicina: opposita oballina minor, que ad ortum, satiæ immersa.	
1638.	Jan. 24	23 V 4 15	S. P. Mœot.	I	Caspia fuit vicina limbo ideoq; tenuissima.	
	Dec. 20	24 II 0 30	S. P. Mœot.	0	Caspia limbo vicinissima.	
1639.	Febr. 13	27 II 0 10	S. P. Mœot.	I $\frac{1}{2}$	Caspia arctissima & limbo vicinissima.	
1642.	April. 14	20 $\frac{1}{2}$ 5 0	A. P. Mœot.	0	Caspia satiæ promota in limbum occiduum.	
ISMAELIS BULLIALDI OBSERVATIONES.						
1643.	April. 1	II 16 II 2 0	A. P. Mœot.	2 $\frac{1}{2}$	Caspia distabat à limbo semisæ latitudinis ipsius macule.	
	April. 24	8 $\frac{1}{2}$ 22 $\frac{1}{2}$ 5 0	A. P. Mœot.	4 $\frac{1}{2}$	Caspia distabat à limbo Luna dodecante latitudinis macule.	
	April. 29	9 21 II 1 20	A. P. Mœot.	2 $\frac{1}{2}$	Caspia distabat minori semisæ latitudinis macule spatio.	

DE MOTU LUNÆ
ISMAELIS BULLIALDI
OBSERVATIONES.

Annus.	Mens. dies.	Hor.	Long. C o S	Latitud. D o /	Librato.	Diffat. limbi en Tabul.	Librato secundum Observationes.	
1643.	Maji 3	8 $\frac{1}{2}$	12 m 3 0	S. P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	Capia à limbo vix quadrante latitudinis ipsius macula distabat. Macula oblonga adiacentes disparuerant.	Capia propè accesserat ad limbum.	Adhuc propior.
	Maji 30	6 m 2 50	S. P. Mœot.	1				
	Maji 31	20 m 3 35	S. P. Mœot.	$\frac{1}{2}$				
1643.	Junii 2	17 x 4 50	S. P. Mœot.	$\frac{1}{2}$	Capia à limbo aberat minori quinta parte latitudinis ipsius macula intervallo. &c.	Macula ad orum tota suā longitudine & tantillo etiam majori interstitio distabat.	Capia stringebat ferè limbum, nec autem propius videbam.	Capia obserbat a semisse latitudinis sue, aut paulò magis distare à limbo.
	Junii 3	11 1 5 4 58	S. P. Mœot.	5				
	Sept 18	7 $\frac{1}{2}$ 28 m 4 35	S. P. Mœot.	$\frac{1}{2}$				
1643.	Sept. 27	4 V 0 35	A. P. Mœot.	$3\frac{1}{2}$	Capia obserbat a semisse latitudinis sue, aut paulò magis distare à limbo.	Macula orientalis accesserat ad limbum, ita ut interstitium macula illius latitudo ad summum implere potuerit.	Macula orientalis propior facta erat & coarctata magis neq; antea tam proximam limbo videbam.	Macula orientalis accesserat ad limbum, ita ut interstitium macula illius latitudo ad summum implere potuerit.
	Sept. 30	18 V 3 30	A. P. Mœot.	1				
	Octob. 1	23 V 4 10	A. P. Mœot.	$\frac{6}{7}$				
1643	Octob. 24	27 X 0 0	P. Mœot.	3	Capia recesserat à limbo septem uncis latitudini macula.	Macula oblonga in interstitio apparuit.	Capia distitit à limbo dodrante latitudinis macula; in interstitio his sunt due oblongi scule macula.	Macula orientalis distabat paulò plus latitudine sue.
	Octob. 26	7 27 V 2 40	A. P. Mœot.	4				
	Octob. 27	10 15 V 4 0	A. P. Mœot.	1				
1643.	Nov. 16	V. 27 5 4 16	S. P. Mœot.	1	Capia distitit à limbo quadrante latitudinis sue.	Capia à limbo abfuit paulò minori intervallo semisse latitudinis sue.	Capia à limbo Luna distitit bise latitudinis sue, & macula una oblonga in interstitio apparuit.	Palus Mœotis limbo Luna fuit vicinissima.
	Nov. 20	22 X 0 15	S. P. Mœot.	3				
	Nov. 21	7 V 1 0	A. P. Mœot.	$3\frac{1}{2}$				
1643.	Nov. 22	12 20 V 2 15	A. P. Mœot.	4	Capia distabat à limbo dodrante latitudinis sue.	Macula orientalis distitit à limbo semisse longitudinis ipsius macula.	Capia distitit à limbo semisse longitudinis ipsius macula.	Ex literis Bullialdi ad autorem.
	Nov. 30	12 5 Q 3 45	A. P. Mœot.	$1\frac{1}{2}$				
1648.	Mart. 30	8 25 II 0 20	A. P. Mœot.	0				
1648.	Julii 22	9 2 m 4 47	S. P. Mœot.	2	Palus Mœotis vicina valde adhuc erat limbo occiduo.	Sensibiliter dicta macula à margine recesserat.	Palus Mœotis maximè aberat à limbo.	Ex literis Bullialdi ad autorem.
	Julii 24	1 5 6	S. P. Mœot.	3				
	Aug. 26	8 21 x 0 6	S. P. Mœot.	$5\frac{1}{2}$				

P. FRANCISCI MARIAE GRIMALDI
O B S E R V A T I O N E S.

*Distantia Maris Crisi, sive P. Mœotidis à limbo occidentali, tam secundum
Obseru. quam nostram tabulam, in partibus qualium Semidiameter D est 100.*

Annus.	Mens. dies.	Long. D o S.	Lat. D o	Distantia.	Ex Ob- serv.	Ex Ta- bul.	Annus.	Mens. dies.	Long. D o S.	Lat. D o	Distantia.	Ex Ob- serv.	Ex Ta- bul.	
1649.	Aug. 12	13 $\frac{1}{2}$ 4 B	Minim.	6 5	Maxim.	12 10	1650.	Jan. 9	16 V 3 A	Maxim.	12 10	Maxim.	8 8	$3\frac{1}{2}$ 4
	Aug. 21	20 $\frac{1}{2}$ 5 A	Maxim.	12 11				Mart. 7	14 V 0 A	Maxim.	8 8			
	Sept 18	29 $\frac{1}{2}$ 5 A	Maxim.	11 11				Mart. 16	6 m 5 B	Minim.	3 4			
1649.	Octob. 14	13 $\frac{1}{2}$ 5 A	Maxim.	13 11	Maxim.	14 11	1650.	April. 11	18 Q 5 B	Minim.	4 4	Minim.	3 4	$3\frac{1}{2}$
	Nov. 12	5 X 5 A	Maxim.	14 11				Maji 8	13 Q 5 B	Minim.	3 4			
	Dec. 11	1 V 3 A	Maxim.	12 10				Junii 6	4 m 5 B	Minim.	3 $3\frac{1}{2}$			

P. FRANCISCI MARIÆ GRIMALDI
OBSERVATIONES.

Distantia Maris Crisii, sive Pal. Mæotidis à limbo occidentali, tam secundum Observ. quām nostram tabulam, in partibus qualium Semidiameter est 100.

Annus.	Mens. dies.	Long. o S.	Lat. o	Distantia.	Ex Obser. v.	Ex Tabulis.
1650.	Jul. 2	18 ♐	5 B.	Minim.	3	4
	August 1	23 ☽	4 B.	Minim.	3	3½
	Aug. 29	3 ≈	3 A.	Minim	3	3½
1650.	Sept. 10	21 X	4 A	Maxim.	11	11
	Octob. 7	1 V	3 A	Maxim.	11	11
	Nov. 4	27 X	5 A	Maxim.	11	11
1650.	Dec. 2	7 V	2 A	Maxim.	10½	11
	Dec. 30	17 V	2 A	Maxim.	11	11
	1651. Febr. 25	3 ♐	2 B	Maxim.	8	9
1651.	Mart. 26	18 II	4 B	Minim.	7½	8
	APril. 4	26 ☽	3 B	Minim.	3½	5
	Maji 4	4 m	1 B	Minim.	3¼	4
1651.	Maji 31	26 ≈	1 B	Minim.	3½	3½
	Junii 27	21 ≈	0 o	Minim.	3	3½
	Julii 25	3 m	1 A	Minim.	3	3½
1651.	Aug. 21	25 ≈	1 A	Minim.	3	3½
	Octob. 27	28. V	4 A	Maxim.	11½	11

Distantia limbi orientalis Maculae Grimaldæ, sive P. Mæotidis à limbo Orientali, tam secundum Observ. quām nostram tabulam, in partibus qualium semidiameter est 100.

Annus.	Mens. dies.	Long. o S.	Lat. o	Distantia.	Ex Obser. v.	Ex Tabulis.
1649.	Julii 28	1 V	4½ A	Minim.	4½	4½
	Sept. 2	17 ☽	4 B	Maxim.	14	11
	Sept. 30	24 ☽	4 B	Maxim.	11	11
1649.	Nov. 27	7 ☽	5 B	Maxim.	11½	11
	1650. Febr. 16	28 ♐	5 B	Maxim.	12½	11
1650.	Mart. 19	17 ≈	2 B	Maxim.	9	9
	April. 26	18 X	4 A	Minim.	4	4
	Maji 25	10 V	3 A	Minim.	4	4
1650.	Junii 21	7 V	3 A	Minim.	4	4

Annus.	Mens. dies.	Long. o S.	Lat. o	Distantia.	Ex Obser. v.	Ex Tabulis.
1650.	Julii 19	14 V	2½ A	Minim.	3¾	1
	Aug. 15	10 V	2½ A	Minim.	4½	4
	Sept. 9	8 X	4½ A	Minim.	4	4
1650.	Octob. 20	1 ny	5 B	Maxim.	10	10
	Dec. 17	11 ≈	2 B	Maxim.	12	11

Distantia limbi borealis Endymionis, sive lacus hyperborei à limbo Lunæ boreali.

1650.	April. 11	21 ♐	5 B	Minim.	3	0
	Junii 7	21 ny	4 B	Minim.	0	0
	Octob. 8	4 V	2½ B	Maxim.	10	6
1650.	Nov. 5	14 V	2 A	Maxim.	9	10
	Dec. 2	12 V	2 A	Maxim.	9	10
1651.	Maji 26	26 ♐	4½ B	Minim.	2	2
1651.	Junii 22	22 ♐	4½ B	Minim.	1	1
	Julii 20	1 ny	4 B	Minim.	1	1

Distantia limbi borealis Platonis, sive lacus nigri majoris à limbo Lunæ boreali.

1651.	Jul. 4	28 X	5 A	Maxim.	28	27
	August. 2	4 ≈	4 A	Maxim.	26	27
	Aug. 29	22 ≈	4 A	Maxim.	24	26

Distantia Centri Tychonis, sive Montis Sinai à limbo Lunæ Australi, tam secundum Observationes, quām nostram tabulam.

1649.	Sept. 23	3 ♐	2 A	Minim.	28	30
	Nov. 24	18 II	4½ B	Maxim.	40	39
1650.	Febr. 16	1 ny	5 B	Maxim.	40	39
	Mart. 18	6 ≈	3 B	Maxim.	36	37
	April. 25	2 X	5 A	Minim.	25	27
	Sept. 8	3 X	4½ A	Minim.	25	28
1651.	Febr. 7	25 ny	3 B	Maxim.	37	37
	Julii 9	1 V	2 A	Minim.	22	31
	Aug. 3	12 X	3 A	Minim.	24	30
1651.	Aug. 29	21 ≈	4½ A	Minim.	26	27
	Nov. 29	7 ☽	5 A	Maxim.	38	27

Maxima librationis interstitia, non semper inter se omnino sunt aquaria.

oculo discernere : nisi ab exercitatisimis Cœli inspectoribus, diversas latitudines Lunæ semper accuratè attendentibus, observationes peragantur. Nam tandem ex longâ observatio-
num continuâ serie didici , Interstitium tam Mœotidis quām Maræotidis , nec non lacus hyperborei superioris maximum & minimum aliquantò majus semper apparere , si simul eo ipso tempore Luna possideat latitudinem Australem ; paulò verò minus semper conspicī , cum primis circa partem Palu-
dum superiorem , si eo tempore Luna habuerit simul latitudi-
nem Borealem : atq; sic in aliis , atq; aliis latitudinibus , paulò etiam aliter atq; aliter : id quod cuilibet ex Iconismo nostro Selenographicō phasium generali majori pag.8. inserto , sa-
tis superq; est manifestum. Hæc cùm res sit admodūm subti-
lis : idcirco etiam haud facilè ab omnibus semper æq; benè animadverti potest : atq; sic proclive est , ut indicavimus , in librationum determinatione , circa unciam errare.

Cur limbus ex tabulâ erutus inter dum nutare appareat?

Cæterūm notandum hîc quoq; est , quòd nonnemini interdum videri posse , limbum secundūm tabulam descri-
ptum non semper observationibus respondere , & modò in hanc, modò in illam partem declinare : verūm ut ut sic primâ fronte appareat , nihilominus tamen de imperfectione nostræ hypotheseos tabulæq; propterea non statim est judicandum. Etenim impossibile prorsus est , ut limbus omni tempore , & ab omni parte , maculas peripheriæ viciniores , præsertim à Palude Mœotide ac Maræotide benè disfitas justè ac accuratè respiciat. Quandoquidem maculæ reverà per se , ratione di-
versæ librationis , respectu limbi , continuè se se diversimodè comprimunt , ac dilatant : quod sanè , in uno dato schemate nullo modo exhibere possumus. Hincq; fit , ut limbus vici-
nior Ins. Maris Caspii (Langreni) propinquior appareat in iconismo nostro , quām unquam ferè in ipsâ Lunâ dari posse : ratio hæc est , quòd , dum limbus dictæ maculæ appropinquat , simul etiam totum mare Caspium cum omnibus adjacenti-
bus partibus paulatim se se comprimat , relinquente spatio pau-
lulūm ampliori. Similis apparitio animadvertenda circa eas partes limbi alterius , quæ transgrediuntur Sinum hyperbo-
reum

reum. Nam etiam si limbum secare quasi istum sinum nobis appareat, nullâ tamen ratione id observabitur; sed semper adhuc aliquantò limbum à Sinu hyperboreo distare, videbitur: causa eadem est, dicta dilatatio, & compressio. Quod si verò tales varias diversitates, ratione dilatationis & compressionis exorientes, adamus sim vellemus evitare, infinita essent depingenda schemata, & quæcunq; maculæ ad quemcunq; limbum, ratione librationis variæ, nec non dilatationis & compressionis rectè fundandæ: quod cùm autem ob infinitum figurarum numerum impossibile prorsus sit; ideo unicâ phasium facie, (quæ, maximâ libratione ad Paludem Mœotidem, ac Lunâ in limite pariter Austrino existente, à nobis est depicta) nos contentos esse oportet. Et ut ut impostorum aliquando à quopiam hoc negotium ad summum perfectionis perducetur fastigium; penitus tamen mihi persuadeo, nunquam omnino fieri posse, ut tot schemata, quot negotium hoc necessariò requirit, dentur vel delineentur, quo taliis variatio, seu macularum compressio & dilatatio, ad minutissima quæq; describi possit.

Porrò, ne vel quicquam intermitterem, quod ad examinandam motus Libratorii tabulam conduceret, omnia illa observata, quæ in Almagesto lib. IV. Cap. IX. Quæst. 7. in primo, 2, 3, & quarto argumento annotasti, scrupulosè & religiosè expendi, examinavi, ac inveni examus sim tabulæ respondere omnia, atq; per eam etiam reliquas vestras observationes omnium optimè posse salvari. Tres quidem posteriores observationes, utpote 1649. die 22. & 25. Sept & 21. 25. Novemb. Item Anno 1651. die 26. Augusti habitæ, videntur quidem aliquantulum fluctuare; dum macula Grimaldi (Palus Maræotis) & Mare Crisium (Palus Mœotis) pari omnino ratione quidem, uti annotasti, ad Lunæ limbum accesserunt, & ab isto receserunt; tabulâ etiam consentiente nostrâ: Plato tamen & Tycho, non semper immoti toto illo tempore substiterunt; sed interdū paululum (uti ex tabulâ palam est) item ad limbū accesserunt interdum ab illo receserunt; adeò ut penitus putem, in illis observationibus planè circa

*Infinitis
schematibus
opus, si omnis
variatio di-
latationis &
compressio-
nis Macula-
rum exprimi
debeat.*

*Tabula li-
bratoria &
alii corrobo-
ratur obser-
vationibus.*

*Accessus &
recessus M.
Sinai, ac la-
cus nigrimi-
joris difficili-
us observatu-
rus.*

*Annis est li-
brationes ju-
stè discer-
nere.*

*Parallaxes
corrumpt
librationes.*

maculam Platonis & Tychonis aliquid latere. Nam penitus sum persuasus, longâq; perdidici experientiâ, macularum Tychonis (M. Sinai) Platonis (Lacus nigri majoris) aliarumq; longè à peripheriâ Lunæ disitarum, tam accuratè, ac justè in quibusvis minutissimis, accessum & recessum earum à limbo, ut ut etiam simus lyncei, haud posse observari, ut quidem reliquarum propinquiorum macularum: utpote P. Mœotidis, P. Marœotidis, & P. Amadocæ &c. Quanquam & modò dictarum distantiæ, ut sanè procul omni dubio mihi adstipulaberis, sat facesunt negotii, ut omni tempore rectè adnotentur; præsertim, ut hîc taceam parallaxes, quæ etiam ad tantillum in ortu & occasu librationes adulterant, quando circa maximas & minimas versantur librationes, ubi certè artis & laboris est, in minimis particulis librationum intervalla, quemadmodum rectè innuis pag. 209¹. lib. IV. Almag. determinare.

Interim tamen nolo existimes, quasi putem M. Sinai, & lacum nigrum majorem &c. haud posse omnino observari; sed solum statuo, quod illarū macularum observationibus non adeò multū, ac reliquarum macularum limbo viciniorum sit tribuendum; & quod inde facilè error quidam leviusculus, etiam R. P. Grimaldo, circa dictas maculas Platonis, & Tychonis obtrusus fuerit. Nam cùm reliquæ omnes observationes ad unam, tum Rev. P. Grimaldi, tum meæ, ac aliorum accuratisimè tabulæ nostræ respondeant; sequitur omnino tres observationes illas, circa maculas Tychonis & Platonis peractas, in numerum reliquarum non esse recipiendas. Proinde, ut diximus, firmiter asseverare possumus, hucusq; nihil invenisse, vel animadvertisse, in quo vel quicquam tabula libratoria nutare visa fuerit: quid autem sequentibus annis aeculis continget; num semper eundem tenorem servaverit, an verò cum tempore ex parte, & in quantum corrigenda fuerit? posteritas, ac longioris ævi diligentia dijudicabit.

*Num motus
libratorius
sibi perpetuò
fuerit aqua-
lis? tempus
docebit.*

Deniq; cùm in Tabulâ observationum nostrarum etiam loca quam diligentissimè annotaverimus, per quæ sectiones luminis & umbræ Quadraturarum transiverint, anhelabimus, ut item per eas motum Lunæ libratorium examinemus. Et enim

enim per has, si cumprimis tempore veræ Quadraturæ fuerint animadversæ, non minus ac per interstitium Mœotidis & Marœotidis quantitas cognoscitur librationis; & vice versa etiam sequitur: dato ex tabulâ motu libratorio, etiam quovis tempore sectio tam Quadraturarum, quam aliarum phasium omnium invenitur. Quodsi vero aliquot hor. ante, vel post veram quadraturam fuerint sectiones observatæ, tunc certè limitatio adhibenda; alias, crede, magis obstant, quam huic negotio prosunt.

Evidem verissimum est, veluti satis fusè, passim in Almagesto, passim etiam in Selenographiâ declaravimus, sectiones Quadraturarum non semper per easdem ferrimaculas; sed per alias atq; alias, ratione variæ librationis: hincq; observatâ diligenter sectione Quadraturæ, constat quoq; Lunæ libratio. Antequam autem doceamus, quâ viâ res hæc peragatur, dicendum quidem foret in antecesum, quomodo lineæ sectionum omni tempore, tam in antecedentia, quam consequentia ferantur; sed quia ista omnia in Selenographiâ, & Almagesto satis fusè, & perspicuè à nobis dicta sunt, sufficient; eōq; harum rerum cultores alegamus. Diximus autem, ut brevibus comprehendam, sectionem Lunæ dichotomæ, maximâ libratione circa Paludem Mœotidem existente, transire per Ins. Besbicam, occidentales partes Montis Olympi, Didymi & Cydisii circiter; atq; tum esse sectionem quam maximè occidentalem: existente vero minimâ libratione ad Pal. Mœotid. sectiones quadraturarum transire Mont. Sinai, Ins. Cyprum, Ins. Lesbos, Sinum Tarantinum, ac lacum nigrum majorem circiter; atq; tum esse quam maximè orientalem. Circiter dico: nam omni tempore, potissimum respectu partium Australium & Borealium, non eundem servant tenorem, ductumque; sed pro vario Lunæ situ, cuspides modò occidentem ad aliquot gradus, modò orientem versùs se se inclinant, ut nunquam ferè similis omnino sectionum sit adspectus, nec sibi invicem semper sint parallelæ: sicut aliquoties in Selenographiâ sollicitè inculcavi. Inde etiam accidit, ut Tu in Almagesto pag. 209ⁱ. quæst. 3, paulò aliter illas circa cuspides descriperis:

Sectiones
quadraturæ-
rum nō sem-
per transeunt
per easdem
maculas.

Data maxi-
mâ & mini-
mâ libratio-
ne, per quas-
nam trai-
ciantur ma-
culas Sectiones quadra-
turarum.

Inclinatio
cuspidum Lu-
nae dichoto-
mae.

procul-

proculdubio Tu illas circa nodos; ego verò circa limites, ubi magis ad perpendiculum vergunt, eas descripsimus. Hincq; aliter haud possumus, nisi circa Lunæ medium; circa partes verò limbo viciniores, circiter tantum has definire lineas.

Atq; ita hæ sunt viæ duarum extremarum sectionum Lunæ existente bifidâ. Verùm has solummodò scire, non sufficit sanè ad perquirendas Lunæ librationes varias: quare, cùm nullibi à nobis sufficienter, quantum memini, dictum sit, circa quas maculas sectiones intermediæ, præsertim ratione illius divisionis libratoriæ in tabulâ, ac figurâ Selenogr. adhibitæ, quadraturarū confinia luminis & umbræ versentur, necessarium duco ea quoq; adjicere. Quantum autem hucusque crebris observationibus sum assequutus, inveni, ut ordine dicam: Primam sectionem nempe occidentalissimam, quando maxima existit libratio ad Pal. nempe Mœoticam, circa numerum 6, tam juxta tabulam superiorem, quām figuram nostram Selenographicam, ut diximus, transire Catenam mundi, Ins. Besbicam, occidentales oras M. Olympi, M. Didymi & M. Cydisii. Secunda sectio: quando libratio est circa numerum 5, transgreditur M. Pangæum, orientales partes M. Olympi & Didymi, oram occidentalem M. Cadmi, & Antilibanum.

Tertia: quando libratio existit circa numerum 4. sectio transit per M. Seir, M. Cadmum, inter M. Sipylum & Didymum, per Montuniatem & Ligustinum.

Quarta linea sectionis: quando libratio versatur circa numerum 3. ducitur per medium Libani, occident. partes Cragi & Sipyli, per loca intermedia maris Adriatici, & lacus Trasimeni &c.

Quinta sectio: quando libratio circiter numerum 2. datur, fertur per M. Seir, superiorem M. Libanum, per Masicytum, orientales partes Sipyli, inter Propontidem & Sinum Hyponiatem, perq; M. Argentarium.

Sexta: quando libratio circa numerum 1. degit, linea Quadraturæ transit per M. Tabor, M. Phœnicem, Latmum ac Promont. Lunæ.

Septi-

*septem pra-
cipua sectio-
nes quadra-
turarum.*

*Sectio qua-
dratura, nu-
meri*

6.

*Sectio qua-
dratura, nu-
meri*

5.

*Sectio qua-
dratura, nu-
meri*

4.

*Sectio qua-
dratura, nu-
meri*

3.

*Sectio qua-
dratura, nu-
meri*

2.

*Sectio qua-
dratura, nu-
meri*

1.

Septima & ultima: quando minima circa o datur libratio, sectio transgreditur M.Sinai, Inf.Cyprum, Inf.Lesbos, Sin.Tarantinum, & lacum nigrum majorem. Quando verò libratio numeratur ad Paludem Maræotidem ortum versus, tunc quidem hæ regulæ ad dijudicandas æque valent Quadraturarum sectiones; sed inverso ordine, necesse est, ut adhibeantur. E.g. Si libratio o sit inventa, nō sectione septimâ, sed primâ utiun: pro sectione sextâ in libratione numeri primi, secunda sectio assumenda librationis numeri 5; & sic consequenter.

Per has itaq; regulas præscriptas cuilibet integrum erit pariter examinare tabulam nostram libratoriam, ex quibuscunq; observatis Lunæ bisectæ confiniis luminis & umbræ; at bene attendendum erit, sicuti suprà jam tetigi, quò sectiones istæ, tempore veræ Quadraturæ, vel summum horâ primâ ante, vel post veram quadraturam sint observatae, aliàs certè nullo modo his respondebūt regulis; sed citra, vel ultra debitos terminos illas deprehendes: atq; tum cautè procedendum, & judicandū: nimirum, si quartâ horâ post quadraturam sit observata sectio, tunc certè non cum præscriptâ regulâ conferenda; sed cū proximâ sequente, servatâ tamen libratione regulæ prioris. Et, si quartâ horâ ante quadraturam sit notata, tunc proxima antecedens regula erit norma, servatâ itidem libratione regulæ præcedentis, & sic deinceps. Tantùm enim luminis acquirit Luna, vel deest ipsi ad veram quadraturam: prout pag.330.&331. Sel. nostræ copiosè diximus. Quæ si omnia rectè observentur, ex sectionibus Quadraturarū omni tempore observatarum, haud multùm certè aberrabis, quò minus veram librationem, vel datâ libratione ad quodvis tempus sectiones Lunæ dimidiatae invenire, ac prædicere possis: si cum primis simul ad inclinationem sectionum, ex variis latitudinibus Lunæ orientem, & ad quinq; circiter grad. in limbo Lunæ numeratos, variantem probè attenderis. Maxima autem variatio circa utrumq; Nodum existit; & quidem circa Nodum Boreum, cuspite superiore tot circiter gradibus occidentē versus, quot gradibus circa Nodū Austrinum orientē versus, dictâ cuspidे vergit: quemadmodū p.334. usq; ad p.340. Sel. abundanter, præprimis duobus illis diagrammatibus ad oculum demonstravimus. F Qui-

Sectio qua-
dratura ultis
ma five o.

si sectio
quadratura
non sit obser-
vata tem-
pore vere
quadratura,
quomodo
proceden-
dum.

Quantitas
inclinatio
cuspidum
Lunæ exi-
stente bifida.

*Tabula etiā
omnibus
quadratura-
rū observatio-
nibus optimè
respondet.*

*Sectiones
quadratura-
rum predi-
cere posse.*

*Exempla
aliquot pra-
dictarum se-
ctionum. Lu-
nā existente
bis, etc.*

Quibus sic attentè consideratis omnibus experieris, ut nullus planè dubito, tum nostras, tum vestras Lunæ dichotomæ sectiones tabulæ nostræ; itemq; tabulam sectionibus satis præcisè respondere: nec non hoc modo optimè ac tutò tam sectiones Lunæ bisectæ, quām & reliquarum omnium, dummodo cautè, juxta librationem competentem, atq; Lunæ ætatem, si cuti p. 444, 445, & 446, docuimus, negotiū hoc suscipiatur, prædicere possumus. Sed periculum faciamus, utrum metam attingemus nec ne: penitus autē mihi persuadeo, haud multū me à scopo aberraturum. Prædicamus igitur sectiones quadraturarum aliquot, annis proximè sequentibus futuras, temporeq; veræ quadraturæ observandas. Quò autem brevius id expediām, in subsequentem tabulam futuras Lunæ dimidiatae sectiones referam. Primo, Annū, Mensē, diem, horam, indicabimus; postmodum longitudinem, & latitudinem Lunæ, cum ipsâ libratione, tum per quas maculas eo ipso tempore trai- cidentur sectiones, exhibebimus.

Annus.	Mens. dies.	Hor.	Longitu- de Luna.	Latitudo Luna.	Libratio.	Di- stantia litterat.	Per quas maculas linea sectionum futurarum Quadraturarum trajiciuntur.
1655.	Febr. 13	Vesp. 12	25 V 5 II S. P. Mœot.	o 1		2	Sectio linea transit per M. Seir, superiore Libanum, Masicytū, per orient. partes M. Sipyli inter proponitidem & Sinum Hypponiatem, perq; M. Argentarium. Sectio linea incedit per M. Ligustinum, Montuniatem, ad radices orient. M. Didymi, & occid. oras M. Cadmi perq; Antilibanum superiore.
1655.	Maji 12	8 $\frac{1}{2}$ V.	22 II 2 0 A. P. Mœot.	o 0		4 $\frac{1}{2}$	Sectio Luna decrec. transit per M. Seir, superiore Libanum, Masicytum, Orient. partes Sipyli, inter Proponitidem & Sinum Hypponiatem perq; M. Argentarium.
1655.	Sept. 23	2 29 II 2 50 S. P. Mœot. m.				4	Sectio Luna decrec. per Pangaeum, orient. oras M. Didymi & per inferiore Antilibanum fertur.
1655.	Dec. 20	2 28 IV 4 34 A. P. Mœot. m.				1 $\frac{1}{4}$	Sectio transgreditur Prom. Lunæ, M. Cadnum, M. Phœnicem ac M. Tabor &c.
1656.	Jan. 4	II 15 V 5 6 S. P. Mœot. V.				3 $\frac{1}{4}$	Sectio ducitur per Catenam Mundi, Ins. Besbicam, orient. oras M. Olympi, Didymi & Cydisi.
1656.	Aug. 26	8 4 V 3 34 A. P. Mœot. V.				6	Sectio per medium Libani, orient. partes Masicyti, per mediu Sippili, inter Proponitidem & Sin. Hypponiatem, prope M. Argentarii radicet occident. transit.
1656.	Dec. 23	10 4 V 5 14 S. P. Mœot. V.				2 $\frac{1}{2}$	Sectio per M. Pangaeum, orient. part. Olympi & Didymi, oram occid. Cadmi & Antilibanum ducitur.
1657.	Nov. 12	10 22 V 4 30 S. P. Mœot. V.				5	Sectio per M. Sinai, Ins. Cyprum, Latnum, inter M. Christi & lacum nigrum maiorem incedit.
1658.	April. 10	II 22 V 3 15 A. P. Mœot. V.				1 $\frac{1}{3}$	Sectio per Catenam mundi, Ins. Besbicam, orient. oras M. Olympi, Didymi & Cydisi fertur.
1658.	Dec. 1	6 $\frac{1}{2}$ 10 X 5 14 S. P. Mœot. V.				6	Sectio per M. Tabor, Phœnicem, Latnum ac promont. Luna trajicitur.
1661.	Octob. 30	10 8 V 4 30 S. P. Mœot. V.				1	Sectio transit per inferiore Libani, radices occid. Cragi, centrum & reticuli, atq; radices occid. M. Argentarin.
1661.	Dec. 28	4 9 V 0 30 A. P. Mœot. V.				3	Sectio ducitur per M. occ. part. M. Sin. Ins. Cyprū, Ins. Ebissum, Majoricam itemq; occ. part. lacus nigri majoris.
1665.	Febr. 21	1 9 V 5 10 A. P. Mœot.				1 $\frac{1}{2}$	

Tales prædictiones, ut divinæ Uraniæ cultoribus non possunt non esse injucundæ, sic profectò non minus illis erit gratum, ut hâc occasione datâ simul significem, ac monstrem, quomodo beneficio nostræ tabulæ libratoriæ (reliqua quam plurima ut taceam, quæ aliò lœo sunt rejicienda, cùm pleniùs omnia pertractare erit animus) quarumcunque Eclipsiū phasēs, ad quemcunq; annum præfigire, ac respectu macularum illas depingere possimus. Quæ res certè perfacilis est, ac pariter periucunda & utilis: optandum igitur foret, ut imposterum Ephemeridum nostri scriptores typos Eclipsium Lunarium hâc ratione mundo exhiberent; sicq; calculum profectò haud parùm exornarent, spectatoresq; recrearent.

Sit ergo in promtu figura quædam generalis phasium Lunæ similis circiter illi, in quâ Eclipsis Anno 1652. delineata, vel minor, si ita placet, ut hæc subsequens est, quâ hâc vice usi sumus: constitutâq; in eâ, peripheriâ genuinâ, secundùm librationem ex tabulâ datam, atq; radio in sex partes æquales diviso, ducantur per illas ipsas partes sex circuli, qui totum discum in duodecim dividant digitos. Deinde demitte perpendicularum per centrum schematis: opus autem est, ut id rectè fiat, secundùm ista puncta in peripheriâ superiori Plenilunii versatilis pag. 364. Selenogr. insertæ, ut inclinatio perpendiculari juxta librationem & Nodos (aliàs sanè multùm aberrabitur) justè attendatur; simulq; alia, quæ perpendicularem normaliter intersecet, loco orbitæ Lunæ, ducatur linea. Postmodum in chartâ aliquâ amplâ describatur umbra terrena, quemadmodum circa typos Eclipsium fieri solet; servatâ tamen debitâ secundùm calculum, & schema datum proportione: id quod beneficio circini proportionum, haud est difficile. Rursus à chartâ quâdam crassâ, seu membranâ, arcus 90. circuit, grad. vel amplior, similis arcui omnino umbræ, excindatur; dein per umbram, juxta latitudines circa initium, & finem Eclipseos, orbita ducatur Lunæ, circuloq; umbræ imposito arcu, ad partes occidentales circa orbitam Lunæ, Archetypus Lunaris ita applicetur ad umbram, ut ejus orbita, cum umbræ orbitâ, unam eandemq; exhibeat rectam, atq; umbram ipsam

Quomodo
phasēs Ecli-
psium futu-
rarum &
præterita-
rum omni
tempore de-
lineandas.

attingat : & tum punctum contactus notetur , nempe principium Eclipseos. Posthaec in eâdem rectâ , à dextrâ ad sinistram , promoveatur ulterius archetypus Lunaris inter circulum , nempe umbræ , & arcum super-impositum umbræ similem , usq; dum circulum primi digiti tangat : atq; tum phasin primam , vel digitum Eclipseos primum , juxta arcum superiorem maculas Lunæ intersecantem notabis . Deinceps ad circulum secundum digiti secundi archetypum deduces , ut simul phasin ejusdem digiti , sicq; consequenter omnes reliquas , vel tot ac volueris , atq; opus fuerit , notare non nequeas . Ejusmodi quatuor Eclipsium futurarum typos , cum verâ macularum inclinatione , quam Luna tempore maximæ obscuratio- nis , secundum cálculum Tychonicum exhibebit , hâc ratione descriptos , in figurâ adjunctâ , delineavimus : ex quibus lucu- lenter admodum cuilibet liquebit , quâ ratione non solùm eo tempore Luna se se in umbram terrenam immerget , atq; vi- ciissim ex eâ se se extricabit ; sed etiam per quasnam maculas umbræ transibit sectio , item quanta , juxta istum cálculum sit futura Eclipsis , nec non circa quas maculas maximæ obscura- tionis existet terminus . Id quòd sanè omni tempore in Ecli- psibus partialibus notatu est dignissimum .

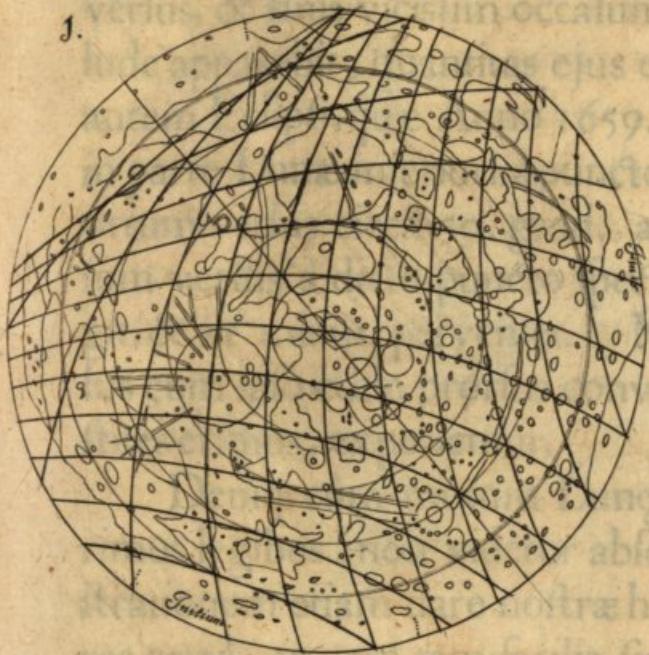
*Eclipsis Luna
Anno 1656.
die 1. Jan.*

*Eclipsis Luna
totalis Anno
1657. die
25. Junii*

In primâ itaq; figurâ , Eclipsi nempe quæ Anno 1656. die 1. Januarii continget , initium circa 148. grad. à Pal. Amadocâ s.s.s. ortum scilicet versùs , à puncto Nadir verò lineæ per- pendicularis circa 61. grad. atq; finis ab eodē puncto occasum versùs in 60. grad. vel à Palud. Amadocâ in 87. grad. notabi- tur . Insuper maxima obscuratio circa Lacum nigrum ma- jorem , M. Serrorum , Mont. Macrocenios , & Lacum hy- perboreum inferiorem terminabitur : hinc quantitas ejusdem deliquii 10 $\frac{1}{2}$. erit digitorum . In secundâ Eclipsi totali , quæ fu- tura est Anno 1657. die 25. Junii , initium accidet circa 140. gra- dum à Pal. Amadocâ ortum versùs , à puncto Nadir verò li- neæ perpendicularis circa 65. grad. ; at finis circa 67. grad. à dicto puncto ; à Palude Amadoca verò circa 86. grad. occa- sum versùs : adhæc totalis obscuratio in parte Lunæ superio- ri s.s.s. circa 20. grad. à Pal. Amadocâ , & recuperatio luminis

LIBRATORI

Typus Eclipseos Lunaris.
ad diem 15 Jan. anni 1656.

Typus Eclipseos Lunaris.
ad diem 6 Maii anni 1659.

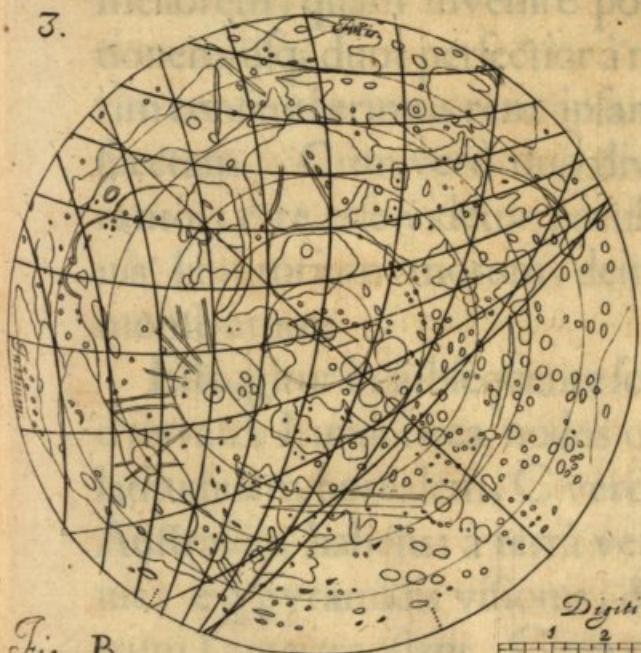
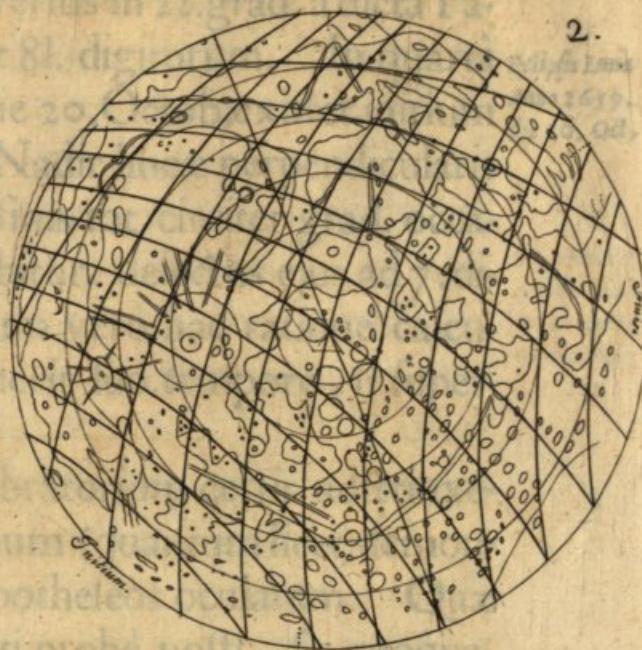
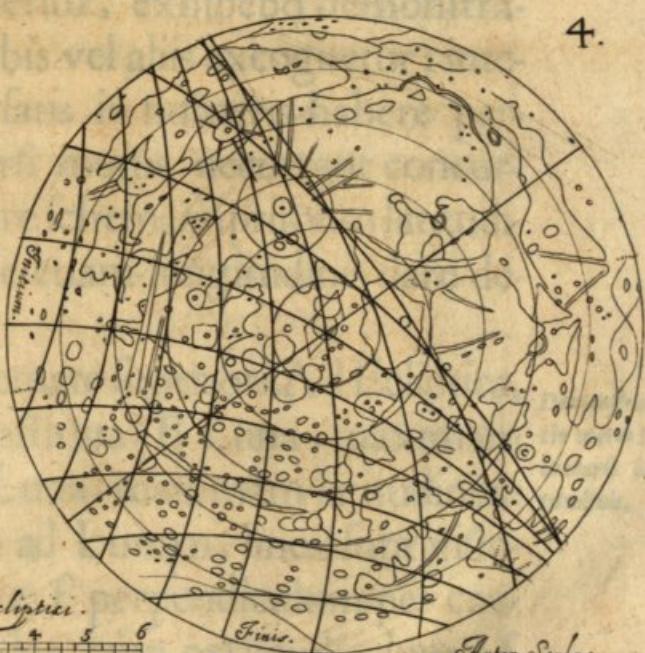

Fig. B.

Typus Eclipseos Lunaris.
ad diem 25 Junii anni 1657.

Typus Eclipseos Lunaris.
ad diem 20 Octob. anni 1659.

Autor Sculp.

Digitus Ecliptici.

...de la circulare prima directe tangente ad unum phasis

Ediciones periódicas y revistas

This block contains a faint, horizontal watermark or background grid pattern. It consists of a series of thin, light-colored lines forming a grid-like structure across the page. The grid is more prominent on the left side and becomes fainter towards the right.